

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	3
Áritun óháðs endurskoðanda	5
Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu	7
Efnahagsreikningur	8
Eiginfjáryfirlit	9
Sjóðstreymisyfirlit	10
Skýringar	11
Óendurskoðuð fylgiskjöl:	
Stjórnarháttaryfirlýsing	31
Ófjárhagslegar upplýsingar	34

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Ársreikningur Orkunnar IS ehf. (Orkan) fyrir árið 2023 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu, og viðbótarkröfur í íslenskum lögum um ársreikninga. Megintilgangur félagsins er verslun með eldsneyti, olíur, rafmagn og annan skyldan varning. Dótturfélög Orkunnar eru Löður ehf. og Heimkaup ehf.

Ekki gerður samstæðureikningur Orkunnar IS ehf. og dótturfélaga á grundvelli þess að félagið er að fullu í eigu SKEL fjárfestingafélags hf., samanber heimild í alþjóðlegum reikningsskilastöðlum.

Dælan ehf., sameinaðist Orkunni IS ehf. miðað við 1. janúar 2023. Samruninn hafði óveruleg áhrif á efnahag félagsins. Í sumar seldi Orkan allan verslunarrekstur og lyfsölu til Heimkaupa, kaupverðið var 5.067 millj.kr. en greiðslan var að öllu leyti greidd með nýjum hlutum í Heimkaupum. Með þessu varð rekstur Orkunnar mun einfaldari.

Upplýsingar sem fram koma í skýrslu stjórnar félagsins er ætlað að styðja við og bæta við þær upplýsingar sem veittar eru annars staðar í ársreikningnum. Einnig er þeim ætlað að styðja við efnahagslegar ákvarðanir sem notendur reikningsskila félagsins kunna að taka á grundvelli þeirra. Stjórnendur Orkunnar hafa leitast við að setja upplýsingar í skýrslu stjórnar þannig fram að þær séu skiljanlegar, sannreynanlegar, hnitmiðaðar og hlutlausar.

Orkan stendur frammi fyrir ýmis konar áhættum sem tengjast starfsemi félagsins og stafa af daglegum rekstri. Orkan hefur það markmið að ekki verði neitt mengunartjón í starfseminni og hefur til þess skýra ferla og viðbragðsáætlanir sem ætlað er að draga úr umfangi umhverfistjóna ef óhapp á sér stað. Starfsemin er einnig útsett fyrir lausafjánhættu, vaxtaáhættu og markaðsáhættu, sjá nánar skýringu 26.

Þann 19. janúar 2024 var tilkynnt að Skel fjárfestingafélag og Samkaup hefðu undirritað yfirlýsingu um að hefja könnunarviðræður vegna mögulegs samruna Samkaupa, Orkunnar og Heimkaupa. Gert er ráð fyrir að niðurstöður könnunarviðræðna liggi fyrir eigi síðar en 22. mars 2024. Ef aðilar verða ásáttir um áframhaldandi viðræður verður undirrituð sérstök viljayfirlýsing um helstu skilmála samruna og formlegar samningaviðræður hafnar.

Rekstur ársins 2023

Hagnaður varð af rekstri félagsins á árinu 2023 að fjárhæð 839 millj. kr. (2022: 90 millj.kr.) en árið 2022 var fyrsta heila rekstarár félagsins. Þann 31. desember 2023 námu heildareignir félagsins 17.555 millj.kr. (2022: 16.238 millj.kr.) Eigið fé í árslok 2023 nam 5.692 millj. kr.(2022: 4.853 millj.kr.) og eiginfjárhlutfall félagsins var 32,4% (2021: 29,9%). EBITDA án IFRS 16 áhrifa er 1.829 millj.kr. (2022: 776 millj.kr.)

Á árinu fjárfesti Orkan í orkuskiptunum og hófst uppsetning og innleiðing á hraðhleðslustöðvum um allt land. Fyrsta hraðhleðslustöð Orkunnar opnaði á Birkimel í sumar og í lok árs var félagið búið að opna 6 hraðhleðslur. Um 70% af fjárfestingum félagsins á árinu fóru í orkuskiptin. Á árinu innleyddi Orkan rekstur Löðurs í sinn eigin rekstur, en félögin höfðu verið rekin sjálfstætt að mestu áður. Löður hóf á árinu uppbyggingu á nýjum stöðvum og opnaði í lok árs nýja stöð á Reykjanesi.

Hlutfé og samþykktir

Skráð hlutfé félagsins nam í árslok 1.355 millj. kr. Atkvæðisrétti í Orkunni er þannig háttað að 1 kr. jafngildir 1 atkvæði. Einn hluthafi er í árslok líkt og í ársbyrjun, SKEL fjárfestingafélag hf.

Í stjórn Orkunnar ehf. er ein kona og tveir karla og uppfyllir félagið ákvæði laga um kynjahlutföll stjórnar félagsins.

Stjórn félagsins leggur til að greiddur verði út arður til hluthafa á árinu 2024 að fjárhæð 300 millj.kr. vegna rekstrarársins 2023. Eiginfjárhlutfall fyrir arðgreiðslu er 32,4% en 30,7% eftir fyrirhugaða arðgreiðslu.

Ófjárhagslegar upplýsingar

Orkan starfar í sátt við samfélagið og umhverfið og mætir orkupörf einstaklinga og fyrirtækja á hagkvæman hátt í sátt við umhverfið. Orkan leitast við að flétta saman samfélags- og umhverfismál við almenna starfshætti félagsins. Orkan leggur áherslu á bestu þjónustuupplifun á sjálfsafgreiðslustöðvum. Félagið leggur áherslu á að vera eftirsóttur vinnustaður og leggur áherslu á jöfn tækifæri alls starfsfólks félagsins en ánægðir starfsmenn eru forsenda ánægðra viðskiptavina.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Orkan tekur virkan þátt í samfélaginu, t.a.m. með því að styðja við málefni og verkefni sem hafa jákvæð samfélagsleg áhrif. Orkan vill vera jákvætt afl í samfélaginu, taka þátt í orkutengdri nýsköpun og skapa ný og spennandi tækifæri. Orkan tekur virkan þátt í uppbyggingu á sviðum íþrótta- og samfélagsverkefna.

Ófjárhagslegar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfismál, félagsmál og stjórnarhætti eru birtar í viðauka við ársreikninginn.

Stjórnarhættir

Stjórn Orkunnar hefur sett sér starfsreglur og þar er leitast við að fylgja „Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja“ útgefnum af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Í samræmi við ofangreindar leiðbeiningar um góða stjórnarhætti og lög um ársreikninga hefur stjórn félagsins útbúið stjórnarháttaryfirlýsingu sem fylgir með ársreikningnum.

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra er það álit þeirra að ársreikningur félagsins gefi glögga mynd af rekstrarafkomu félagsins á árinu 2023, eignum, skuldum og fjárhagsstöðu 31. desember 2023 og breytingu á handbæru fé á árinu 2023. Jafnframt er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn gefi glögg yfirlit um þróun og árangur í rekstri félagsins og stöðu þess, og lýsi helstu áhættuþáttum og óvissu sem félagið býr við. Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra er ársreikningur félagsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum.

Stjórn og forstjóri Orkunnar ehf. hafa í dag fjallað um ársreikning félagsins fyrir árið 2023 og staðfesta hann með undirritun sinni. Stjórn leggur til við aðalfund félagsins að samþykkja ársreikninginn.

Reykjavík, 20. mars 2024.

Stjórn:

Ásgeir Helgi Reykfjörð Gylfason, formaður

Guðrún Nielsen

Magnús Ingi Einarsson

Forstjóri:

Auður Daníelsdóttir

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Orkunnar IS ehf.

Áritun um endurskoðun ársreikningsins

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Orkunnar IS ehf. („félagið“) fyrir árið 2023. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjáryfirlit, sjóðstreymisýfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu félagsins 31. desember 2023 og afkomu þess og breytingu á handbæru fé á árinu 2023, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í lögum nr. 3/2006 um ársreikninga.

Grundvöllur álits

Við endurskoðuðum í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er lýst frekar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins* í árituninni. Við erum óháð félaginu í samræmi við gildandi siðareglur fyrir endurskoðendur. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á ársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í lögum nr. 3/2006 um ársreikninga og fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórn og forstjóra að leggja mat á rekstrarhæfi félagsins og upplýsa, eftir því sem við á, um þætti er varða rekstrarhæfi og miða grundvöll reikningsskilanna við áframhaldandi rekstrarhæfi, nema þau ætli annað hvort að leysa félagið upp eða hætta starfsemi þess, eða hafa engan annan raunhæfan kost en að gera það.

Stjórn og forstjóri skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar eru að öðlast hæfilega vissu um hvort ársreikningurinn í heild sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun endurskoðanda sem inniheldur álit okkar. Í hæfilegri vissu felst áreiðanleiki en ekki trygging fyrir því að endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni alltaf leiða í ljós verulega annmarka ef þeir eru fyrir hendi. Annmarkar geta komið fram vegna sviksemi eða mistaka og eru taldir verulegir ef þeir einir og sér eða samanlagt gætu haft áhrif á efnahagslegar ákvarðanir sem notendur ársreikningsins taka á grundvelli hans.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við ávallt faglegri dómgreind og viðhöfum faglega gagnrýni. Að auki:

- Greinum við og metum hættu á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, að einhverju sé viljandi sleppt, villandi framsetningu eða að farið sé framhjá innra eftirliti.

Áritun óháðs endurskoðanda

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins, frh.:

- Öflum við skilnings á innra eftirliti, sem varðar endurskoðunina, til að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum við hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum við um hvort notkun stjórnar og forstjóra á forsendu reikningsskilanna um rekstrarhæfi sé viðeigandi og metum, á grundvelli endurskoðunarinnar, hvort aðstæður séu til staðar sem valdið gætu verulegum vafa um rekstrarhæfi félagsins. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur, í áritun okkar, að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins eða, ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Samt sem áður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni gert félagið órekstrarhæft.
- Metum við framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum, og hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.

Við upplýsum stjórn meðal annars um áætlað umfang og tímasetningar endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp kunna að koma í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Staðfesting vegna annarra ákvæða laga

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir þessum ársreikningi eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík, 20. mars 2024.

KPMG ehf.

Matthías Þór Óskarsson

Sigríður Soffía Sigurðardóttir

Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu ársins 2023

	Skýr.	2023	2022
Sala	5	24.388.620	25.412.283
Kostnaðarverð seldra vara	6	(20.141.139)	(21.666.868)
Framlegð		4.247.481	3.745.415
Aðrar rekstrartekjur	7	641.095	337.968
Laun og launatengd gjöld	9	(756.034)	(942.114)
Annar rekstrarkostnaður	8	(1.306.076)	(1.509.480)
Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir og fjármagnsliði (EBITDA)		2.826.467	1.631.788
Afskriftir	14	(1.161.357)	(1.118.386)
Rekstrarhagnaður fyrir fjármagnsliði (EBIT)		1.665.110	513.402
Hagnaður af sölu eignarhluta í félögum		458.483	0
Fjármunatekjur	11	8.275	5.872
Fjármagnsgjöld	11	(835.377)	(655.571)
		(368.619)	(649.699)
Hagnaður (tap) fyrir áhrif dóttur- og hlutdeildarféлага		1.296.491	(136.297)
Áhrif dótturféлага	16	(157.854)	226.043
Áhrif hlutdeildarféлага	17	(43.432)	(27.414)
		(201.286)	198.628
Hagnaður fyrir tekjuskatt		1.095.205	62.332
Tekjuskattur	12	(256.063)	27.445
Hagnaður og heildarhagnaður ársins		839.142	89.777

Skýringar á blaðsíðum 11-30 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Efnahagsreikningur 31. desember 2023

	Skýr.	31.12.2023	31.12.2022
Eignir			
Viðskiptavild	13	1.505.328	2.150.468
Óefnislegar eignir	13	190.123	228.148
Rekstrarfjármunir	14	4.198.870	3.869.099
Leigueignir	14	6.102.164	6.316.045
Eignarhlutir í dótturfélögum	16	4.100.972	1.707.904
Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum	17	213.524	283.071
Fastafjármunir		16.310.980	14.554.735
 Birgðir	18	9.274	264.093
Viðskiptakröfur	19	471.378	408.336
Kröfur á tengd félög	30	376.010	660.804
Aðrar skammtímakröfur	20	109.948	62.842
Handbært fé		277.714	287.295
Veltufjármunir		1.244.324	1.683.371
Eignir samtals		17.555.304	16.238.105
 Eigið fé			
Hlutfé		1.354.732	1.354.732
Yfirverðsreikningur hlutfjár		3.186.552	3.102.638
Bundnir eiginfjárreikningar		197.815	395.745
Óráðstafað eigið fé		953.158	0
Eigið fé samtals	21	5.692.258	4.853.116
 Skuldir og skuldbindingar			
Tekjuskattsskuldbinding	23	431.206	24.985
Leiguskuldbindingar	24	6.021.057	5.675.010
Skuldir við lánastofnanir	28	3.145.319	2.493.966
Langtímaskuldir og skuldbindingar		9.597.582	8.193.961
 Skuldir við lánastofnanir		489.027	0
Viðskiptaskuldir		372.772	630.925
Næsta árs afborganir af leiguskuldbindingum og lánum	28	771.328	675.024
Skuldir við tengd félög	30	309.673	1.129.216
Aðrar skammtímaskuldir	25	322.664	365.953
Skammtímaskuldir		2.265.463	3.191.028
 Skuldir samtals		11.863.045	11.384.989
Eigið fé og skuldir samtals		17.555.304	16.238.105

Skýringar á blaðsíðum 11-30 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Eiginfjáryfirlit ársins 2023

	Hlutfé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Lögbundinn varasjóður	Bundinn reikn v. dóttur- og hlutdeildarfél.	Óráðstafað eigið fé	Samtals
2023						
Eigið fé 1.1.2023	1.354.732	3.084.020	18.618	395.745	0	4.853.116
Hagnaður ársins					839.142	839.142
Bundið vegna afkomu dóttur- og hlutdeildarfélaga				(197.930)	197.930	
Lagt í lögbundinn varasjóð			83.914		(83.914)	
Staða 31.12.2023	1.354.732	3.084.020	102.532	197.815	953.158	5.692.258

	Hlutfé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Lögbundinn varasjóður	Bundinn reikn v.hlutdeildar- og dótturfélaga	Óráðstafað eigið fé	Samtals
2022						
Eigið fé 1.1.2022	1.354.732	3.353.619	9.641	64.207	(18.860)	4.763.340
Hagnaður ársins					89.777	89.777
Bundið vegna afkomu dóttur- og hlutdeildarfélaga				331.538	(331.538)	
Óráðstafað eigið fé jafnað		(269.599)			269.599	
Lagt í lögbundinn varasjóð			8.978		(8.978)	
Staða 31.12.2022	1.354.732	3.084.020	18.618	395.745	0	4.853.116

Skýringar á blaðsíðum 11-30 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Sjóðstreymisýfirlit ársins 2023

	Skýr.	2023	2022
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		839.142	89.777
Leiðrétt fyrir:			
Afskriftir	14	1.161.357	1.118.787
Áhrif dótturfélaga	16	157.854	(226.043)
Áhrif hlutdeildarfélagana	17	43.432	27.414
Hagnaður af sölu rekstrarfjármuna	11	(162.194)	0
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	11	368.619	649.699
Tekjuskattur	12	256.063	(27.445)
Veltufé frá rekstri án vaxta og skatta		2.664.273	1.632.189
Breyting á rekstartengdum eignum og skuldum:			
Birgðir, breyting		254.820	536.864
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur, breyting		(30.131)	819.349
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir, breyting		(301.443)	249.556
		(76.754)	1.605.770
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		2.587.519	3.237.959
Innborgaðar vaxtatekjur		4.654	2.484
Greidd vaxtagjöld		(392.708)	(199.752)
Handbært fé frá rekstri		2.199.465	3.040.691
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	14	(1.511.767)	(878.818)
Söluverð rekstrarfjármuna		(38.522)	5.238
Fjárfest í dótturfélögum		(725.000)	(363.436)
Söluverð hlutdeildarfélagana		0	358.143
Fjárfestingarhreyfingar		(2.275.289)	(878.873)
Fjármögnunarhreyfingar			
Afborganir langtímalána	28	(334.963)	(225.000)
Afborganir leigusamninga	24	(388.804)	(817.939)
Tekin ný langtímalán	28	1.120.348	3.000.000
Tekin ný skammtímalán		489.208	0
Skuld við tengd félög, breyting		(819.544)	(3.866.632)
Fjármögnunarhreyfingar		66.245	(1.909.571)
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		(9.580)	252.246
Handbært fé í byrjun árs		287.295	35.049
Handbært fé í lok árs		277.714	287.295
Fjárfestingar og fjármögnun án greiðsluáhrifa			
Söluverð rekstrar og rekstrarfjármuna		1.288.123	0
Seld dóttur- og hlutdeildarfélög		1.586.896	0
Fjárfesting í dótturfélagi		(2.875.019)	0

Skýringar á blaðsíðum 11-30 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

1. Félagið

Orkan IS ehf. ("félagið") er íslenskt einkahlutfélag með lögheimili á Íslandi. Skráð heimilisfang er Fells múli 28, Reykjavík. Félagið er dótturfélag SKEL fjárfestingafélags hf.

Félagið á tvö dótturfélög samanber skýringu 16. Ekki er gerður samstæðureikningur Orkunnar IS ehf. og dótturfélaga á grundvelli þess að félagið er að fullu í eigu SKEL fjárfestingafélags hf., samanber heimild í alþjóðlegum reikningsskilastöðlum.

Tilgangur félagsins skv. samþykktum þess er verslun með bensín, olíur og annan skyldan varning, svo og hverskonar viðskipti með aðrar vörur í smásölu. Ennfremur lánastarfsemi, rekstur fasteigna, skipa, þjónustustöðva og annar atvinnurekstur, eða þátttaka í atvinnustarfsemi, samkvæmt ákvörðun félagsstjórnar.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur félagsins er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur um upplýsingar samkvæmt lögum nr. 3/2006 um ársreikninga.

Félagið innleiddi alþjóðlega reikningsskilastaðla á árinu 2021.

Reikningsskil félagsins byggja á kostnaðarverði.

Stjórn Orkunnar IS ehf. samþykkti ársreikninginn 20. mars 2024

3. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningur félagsins er birtur í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

4. Mat og ákvarðanir

Gerð ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að verða frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þess eru í stöðugri endurskoðun. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað og þeim framtíðartímabilum sem breytingarnar hafa áhrif á.

Skýringar

5. Sala	2023	2022
Eldsneyti	21.953.070	20.827.120
Aðrar vörur	2.435.550	4.585.162
Sala samtals	24.388.620	25.412.283
6. Kostnaðarverð seldra vara		
Eldsneyti	18.316.774	18.436.819
Aðrar vörur	1.824.365	3.230.049
Kostnaðarverð seldra vara samtals	20.141.139	21.666.868
7. Aðrar rekstrartekjur		
Leigutekjur	354.503	254.841
Hagnaður af sölu rekstrarfjármuna	162.194	0
Aðrar tekjur	124.398	83.127
Aðrar rekstrartekjur samtals	641.095	337.968
8. Rekstrarkostnaður		
Húsnæðis- og viðhaldskostnaður	383.282	453.359
Markaðskostnaður	168.010	165.882
Upplýsingatækni	157.375	215.058
Annar rekstrarkostnaður	597.409	675.181
Annar rekstrarkostnaður samtals	1.306.076	1.509.480
9. Laun og launatengd gjöld		
Laun	604.558	748.109
Mótframlag í lífeyrissjóð	88.620	93.934
Önnur launatengd gjöld	62.857	100.071
Laun og launatengd gjöld samtals	756.034	942.114
Meðalfjöldi starfsmanna umreiknað í heilsársstörf	55	89
10. Þóknarir til endurskoðanda félagsins		
Endurskoðun ársreiknings	4.654	3.453
Önnur þjónusta	3.976	1.404
Þóknarir samtals	8.630	4.857

Skýringar

11. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur greinast þannig:	2023	2022
Vaxtatekjur af handbæru fé	7.114	1.626
Vaxtatekjur af skuldabréfum	446	2.997
Vaxtatekjur af kröfum	715	1.249
Hagnaður af sölu eignarhluta í félögum	458.483	0
Fjármunatekjur samtals	466.758	4.623
Fjármagnsgjöld greinast þannig:		
Vaxtagjöld	411.217	252.544
Vaxtagjöld og verðbætur vegna leiguskuldbindinga	424.160	403.027
Fjármagnsgjöld samtals	835.377	655.570
Hrein fjármagnsgjöld	(368.619)	(650.947)

12. Tekjuskattur

Gjaldfærður tekjuskattur í rekstarreikningi greinist þannig:	2023	2022
Hagnaður fyrir tekjuskatt	1.095.205	62.332
Tekjuskattur miðað við gildandi skatthlutfall	20,00% 219.041	20,00% 12.466
Áhrif eignarhluta í félögum	(3,12%) (34.182)	(63,73%) (39.726)
Aðrir liðir	6,50% 71.204	(0,30%) (186)
Tekjuskattur í rekstarreikningi	23,38% 256.063	(44,03%) (27.445)

13. Óefnislegar eignir og viðskiptavild

Óefnislegar eignir greinast þannig:	2023	2022
Viðskiptavild	1.505.328	2.150.468
Viðskiptasambönd	17.620	21.144
Vörumerki	172.504	207.005
Óefnislegar eignir 31.12.	1.695.451	2.378.617
Viðskiptavild greinist þannig:		
Viðskiptavild 1.1.	2.150.468	2.416.641
Seld viðskiptavild	(645.140)	0
Úthlutuð viðskiptavild	0	(266.173)
Viðskiptavild 31.12.	1.505.328	2.150.468
Viðskiptasambönd greinast þannig:		
Viðskiptasambönd 1.1.	21.144	0
Úthlutuð viðskiptavild	0	24.668
Afskrift ársins	(3.524)	(3.524)
Viðskiptasambönd 31.12.	17.620	21.144
Afskriftarhlutföll	14%	14%

Skýringar

13. Óefnislegar eignir og viðskiptavild, frh.:	2023	2022
Vörumerki greinist þannig:		
Vörumerki 1.1.	207.005	0
Úthlutuð viðskiptavild	0	241.505
Afskrift ársins	(34.501)	(34.501)
Vörumerki 31.12.	172.504	207.005
Samtals viðskiptasambönd og vörumerki	190.123	228.148

Virðisrýrnunarpróf viðskiptavildar

Við framkvæmd virðisrýrnunarprófs var endurheimtanlegt virði metið útfrá nýtingarvirði þeirra sjóðskapandi eininga sem viðskiptavildin tilheyrir. Endurheimtanlegt virði sjóðskapandi eininganna er byggt á notkunarvirði þar sem áætlað framtíðar sjóðstreymi eininganna miðað við áframhaldandi notkun var núvirt með veginni ávöxtunarkröfu einingarinnar. Fjárlæði eininganna var byggt á rekstraráætlun eininganna sem var gerð af stjórnendum félagsins og samþykkt af stjórn.

Lykilforsendur sem stuðst er við í mati á notkunarvirði er mat stjórnenda á framtíðarþróun á eldsneytismarkaði og byggja þær á upplýsingum frá utanaðkomandi aðilum ásamt sögulegu gengi félaganna. Notkunarvirði eininganna var byggt á eftirfarandi lykilforsendum:

Langtímaþvöxtur	1,9%	4,7%
Veginn fjármagnskostnaður (e. WACC)	13,6%	11,4%
Skuldsetning	35,0%	50,0%
Vaxtagjöld	10,0%	9,2%

Breytingar á WACC um +2% eða EBITDA um -5% leiðir ekki til virðisrýrnunar.

14. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir, leigueignir og afskriftir greinast þannig:

	Þjónustustöðvar og fasteignir	Aðrar eignir	Samtals
Heildarverð			
Heildarverð 1.1.2022	3.573.731	2.913	3.576.644
Keypt á árinu	868.401	10.417	878.818
Selt og niðurlagt á árinu	0	(1.291)	(1.291)
Heildarverð 31.12.2022	4.442.132	12.039	4.454.171
Keypt á árinu	1.499.824	11.944	1.511.767
Selt og niðurlagt á árinu	(791.309)	(3.935)	(795.245)
Heildarverð 31.12.2023	5.150.647	20.047	5.170.694
Afskriftir			
Afskrifað 1.1.2022	40.338	48	40.386
Afskrifað á árinu	543.047	1.638	544.685
Afskrifað 31.12.2022	583.385	1.686	585.071
Afskrifað á árinu	576.875	3.654	580.529
Selt á árinu	(192.832)	(945)	(193.777)
Afskrifað 31.12.2023	967.428	4.395	971.824
Bókfært verð 31.12.2023	3.858.747	10.353	4.198.870

Skýringar

14. Rekstrarfjármunir, frh.:

	Þjónustustöðvar og fasteignir	Aðrar eignir	Samtals
Leigusamningar			
Leigugæignir 1.1.2022	1.382.632	11.887	1.394.519
Viðbót á árinu	5.054.048	0	5.054.048
Verðbætur á árinu	403.027	0	403.027
Afskrifað á árinu	(530.528)	(5.021)	(535.549)
Leigugæign 31.12.2022	6.309.179	6.866	6.316.045
Breyting ársins	(181.059)	0	(181.059)
Verðbætur á árinu	505.839	4.141	509.980
Afskrifað á árinu	(517.488)	(25.314)	(542.802)
Leigugæignir 31.12.2023	6.116.471	(14.307)	6.102.164
Afskriftarhlutföll	2-9%	8-25%	
Áætlaður nýtingartími	11 - 50 ár	4 - 13 ár	

Afskriftir í rekstrarreikningi greinast þannig:

	2023	2022
Afskriftir rekstrarfjármuna	580.529	535.549
Afskriftir leigugæigna	542.802	544.812
Niðurfærsla óefnislegra eigna sbr. skýring 13	38.025	38.025
Afskriftir í rekstrarreikningi	1.161.357	1.118.386

15. Fasteignamat og vátryggingarverð

Fasteignamat mannvirkja og lóða nam í lok árs 2023 samtals ISK 741 millj. kr. (2022: 623 millj.kr.). Vátryggingarverð véla, áhalda og tækja félagsins nam í árslok 2023 samtals 2.766 millj. kr. (2022: 2.866 millj.kr.).

16. Eignarhlutir í dótturfélögum

	Áhrif dótt- urfélaga	Heildar- eignir	Eigið fé	Bókf.verð 31.12.2023	Bókfært verð 31.12.2022
Blær, Ísl. vetnisf. ehf. Reykjavík (90%)	0	0	0	0	123.381
Gló veitingar ehf., Reykjavík (100%)	(3.875)	0	0	0	55.248
Heimkaup, Reykjavík (72%)	(201.279)	6.056.862	5.723.301	3.250.360	0
Dælan ehf., Reykjavík (100%)	(2.471)	0	0	0	67.406
Löður ehf., Reykjavík (100%)	(11.202)	1.509.682	424.246	850.612	861.814
Lyfjaval ehf., Reykjavík (58%)	60.973	0	0	0	600.054
	(157.854)	7.566.544	6.147.547	4.100.972	1.707.904

Á árinu 2023 lækkaði eignarhlutur félagsins í Blæ Íslenska vetnisfélaginu ehf. samhliða aðkomu nýs hluthafa, eignarhluturinn lækkaði í 50%.

Löður er bílapvottastöð sem er starfandi síðan árið 2000 og rekur 16 bílapvottastöðvar á landinu. Löður er þjónustufyrirtæki, leiðandi á markaði í bílapvotti fyrir almenning og fyrirtæki.

Heimkaup er leiðandi fyrirtæki í sölu matvöru á netinu. Heimkaup rekur eina netverslun undir merkjum Heimkaupa og níu verslanir undir vörumerkjum, 10-11, Orkunnar og Extra ásamt öðrum veitingarekstri. Heimkaup á 100% í Lyfjaval sem rekur sjö apótek þar af fjögur með bílalúgu.

Dælan ehf. sameinaðist Orkunni IS ehf. miðað við 1.janúar 2023. Samruninn hafði óveruleg áhrif á efnahag félagsins.

Skýringar

17. Eignarhlutir í hlutdeildarfélagum

	Eignar- hlutur 31.12.2023	2023 Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð 2023	2022 Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð 2022
Blær, Ísl. vetnisf. ehf. Reykjavík	50,0% (	43.182)	80.199	0	0
Brauð og co ehf., Kópavogur (38%)	0,0%	0	0	(10.594)	123.273
Straumlind ehf., Reykjavík	34,0% (	4.910)	110.504	(24.586)	115.414
Clippers ehf. (Sbarro), Hafnarfj. (22,8%) ...	0,0%	1.808	0	7.415	24.415
Vegsauki ehf., Reykjavík	50,0%	2.852	22.820	350	19.968
Eignarhluti í hlutdeildarfélagum samtals	(	43.432)	213.524	(27.414)	283.071

Á undirritunardegi ársreiknings lágu ekki fyrir ársuppgjör hjá öllum hlutdeildarfélagum félagsins og í þeim tilfellum var hlutdeild í afkomu byggð á tiltækum drögum að ársreikningum 2023.

18. Birgðir

	2023	2022
Eldsneyti	0	13.956
Smurolía	4.666	17.407
Aðrar birgðir	4.607	232.731
Birgðir samtals	9.274	264.094

19. Viðskiptakröfur

Nafnverð viðskiptakrafna	471.378	408.336
Niðurfærsla krafna	0	0
Viðskiptakröfur samtals	471.378	408.336

Hægt er að finna frekari upplýsingar um láns- og gengisáhættu og virðisrýrnun (niðurfærslu) viðskiptakrafna í skýringu um áhættustýringu (skýring 26).

20. Aðrar skammtímakröfur

Kröfur á hið opinbera	1.727	522
Ýmsar kröfur	108.221	62.320
Aðrar skammtímakröfur í árslok	109.948	62.842

21. Eigið fé

(i) Hlutfé

Hlutfé félagsins nam í árslok 1.354,7 þús. kr. samkvæmt samþykktum þess (2022: 1.354,7 þús. kr.). Eitt atkvæði fylgir hverjum einnar krónu hlut í félaginu.

(ii) Yfirverðsreikningur eigin fjár

Yfirverðsreikningur hlutfjár sýnir það sem hluthafar félagsins hafa greitt umfram nafnverð hlutfjár sem félagið hefur selt.

(iii) Lögbundinn varasjóður

Samkvæmt lögum um einkahlutafélög skal félagið binda 25% af nafnverði hlutfjár í varasjóði, sem ekki má nota til að greiða hluthöfum arð. Við færslu í lögbundinn varasjóð skal ráðstafa 10% af hagnaði ársins þar til 10% af nafnverði hlutfjár er náð og eftir það 5% af hagnaði ársins þar til 25% af nafnverði hlutfjár er náð. Eftir það er ekki krafist frekar færslu í lögbundinn varasjóð.

Skýringar

21. Eigið fé, frh.:

(iv) Bundið eigið fé vegna afkomu dóttur- og hlutdeildarféлага

Bundið eigið fé inniheldur hlutdeild í uppsöfnuðum hagnaði dóttur- og hlutdeildarféлага sem er umfram úthlutaðan arð frá viðkomandi félögum.

(v) Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé sýnir uppsafnaðan hagnað félagsins að frádregnu framlagi í lögbundna varasjóði og arðgreiðslum. Óráðstöfuðu eigin fé er unnt að ráðstafa til félagsins í formi aðgreiðslna.

(vi) Arður

Stjórn félagsins leggur til að greiddur verði út arður á árinu 2024 að fjárhæð 300 millj.kr. vegna rekstrarárins 2023 en stjórn vísar að öðru leyti til yfirlits um eigin fé um aðrar breytingar á eiginfjárreikningum.

(vii) Eiginfjárstýring

Stefna stjórnar félagsins er að viðhalda sterkri eiginfjárstöðu til að tryggja framtíðarþróun félagsins.

Félagið hefur sett sér arðgreiðslustefnu og stefnt er að því greiða árlega til hluthafa 30-50% af hagnaði í formi arðgreiðslna eða endurkaupa á hlutum. Forsendur arðgreiðslu eru að félagið haldist fjárhagslega sterkt m.a. með tilliti til lausafjár sem og að allir skilmálar fjármögnunarsamninga félagsins heimili slíka útgreiðslu. Eiginfjárlutfall í árslok 2023 var 32,4% (2022: 29.9%).

Það voru engar breytingar á eiginfjárstýringu félagsins á árinu og félagið þarf ekki að uppfylla nein ytri skilyrði um lágmarks eiginfjárlutfall umfram þau sem koma fram í lánasamningum.

22. Hagnaður á hlut

Grunn- og þynntur hagnaður á hlut

	2023	2022
Hagnaður ársins	839.142	89.777
Vegið meðaltal útistandandi hluta		
Hlutir 1. janúar	1.354.732	1.354.732
Veginn meðalfjöldi útistandandi hluta	1.354.732	1.354.732
Grunn- og þynntur hagnaður á hlut	0,62	0,07

23. Tekjuskattsskuldbinding

Tekjuskattsskuldbinding greinist þannig:

	2023	2022
Tekjuskattsskuldbinding í ársbyrjun	24.985	17.469
Áhrif samsköttunar	150.156	35.907
Mismunur á áætl. og álögðum gjöldum fyrra árs	0	(947)
Reiknaður tekjuskattur	256.063	(27.445)
Tekjuskattsskuldbinding í árslok	431.205	24.985

Tekjuskattsskuldbinding skiptist þannig á einstaka liði:

Rekstrarfjármunir	329.416	168.520
Öfnislegar eignir	169.925	137.393
Leigueignir og leiguskuldir	(51.011)	(24.780)
Skattalegt yfirfæranlegt tap	0	(266.505)
Aðrir liðir	(17.125)	10.357
Tekjuskattsskuldbinding í árslok	431.205	24.985

Skýringar

24. Leiguskuldbindingar

Félagið leigir verslunar- og skrifstofuhúsnæði. Þessir leigusamningar eru að jafnaði til 5-25 ára með möguleika á endurnýjun í lok leigutímans. Auk þess leigir félagið ökutæki og eru þeir samningar að jafnaði til 1-3 ára með möguleika á endurnýjun í lok leigutímans.

Leiguskuldbinding greinist þannig:	2023	2022
Leiguskuldbinding 1.1	6.439.944	1.397.781
Samningar, fært út og nýjir	(203.832)	5.054.048
Afborganir leigusamninga	(388.804)	(414.912)
Verðbætur	510.864	403.027
Leiguskuldbinding 31.12	6.358.172	6.439.944

Áhrif leigusamninga í rekstrarreikningi greinast þannig:

Vaxtagjöld á leiguskuldir	424.160	403.027
Afskrift leigueigna	542.802	535.549

Gjaldagreining

Innan árs	748.364	764.934
Eftir ár en innan 5 ára	2.670.739	2.701.185
5 ár og síðar	4.015.464	3.825.814
Ónúvirtar greiðslur alls	7.434.567	7.291.933

Afborganir leiguskuldbindinga greinast þannig á næstu ár:

	2023	2022
2024/2023	337.115	375.024
2025/2024	338.591	364.726
2026/2025	268.754	358.841
2027/2026	264.962	284.792
2028/2027	5.148.751	5.056.561
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	6.358.172	6.439.944
Leiguskuldbinding með næsta árs afborgunum	6.358.172	6.439.944
Næsta árs afborgun leiguskuldbindingar	(337.115)	(375.024)
Næsta árs afborgun	0	(389.910)
Samtals langtímahluti leiguskuldbindingar	6.021.057	5.675.010

Samningsbundar leigugreiðslur á árinu voru 807 millj.kr.

25. Aðrar skammtímaskuldir

Aðrar skammtímaskuldir greinast þannig:	2023	2022
Ógreidd launatengd gjöld	80.072	88.959
Aðrar skammtímaskuldir	242.592	276.994
Aðrar skammtímaskuldir samtals	322.664	365.953

Skýringar

26. Áhættustýring

Yfirlit

Þær fjárhagslegu áhættur sem félagið býr við eru: lánsáhætta, lausafjárahætta, vaxtaáhætta og markaðsáhætta. Markaðsáhætta samanstendur af verðáhættu og gjaldmiðlagengisáhættu.

Í þessari skýringu eru veittar upplýsingar um framangreindar áhættur, markmið, stefnu og aðferðir félagsins við að meta og draga úr áhættunni, auk upplýsinga um eiginfjárstýringu þess. Að auki eru veittar tölulegar upplýsingar víðar í ársreikningnum.

Stjórn, ásamt forstjóra, hefur forystu um að móta stefnu, setja markmið og skilgreina áhættuviðmið félagsins auk þess að koma á virku kerfi innra eftirlits. Áhættustýring félagsins er framkvæmd af stjórnendum félagsins í samræmi við reglur sem stjórn félagsins samþykkir. Markmið félagsins er að stýra áhættu á skilvirkan hátt og tryggja meðvitund um gagnsæi áhættustýringar á öllum stigum, allt frá stjórn niður á einstaka starfsmenn. Áhættustýring félagsins miðast að því að áhætta sé í samræmi við áhættuvilja og stefnu félagsins og þannig stuðla að auknum stöðuleika og langtímaarðsemi.

Lánsáhætta

Lánsáhætta eða mótaðilaáhætta, er hættan á fjárhagslegu tapi félagsins af völdum þess að lánadrottinn, leigusali, birgi, viðskiptavinur eða annar mótaðili uppfylli ekki samningsbundnar skuldbindingar sínar. Lánsáhætta félagsins er einkum vegna viðskiptakrafna.

Félagið færir niður viðskiptakröfur og aðrar kröfur vegna áætlaðrar virðisrýrnunar. Niðurfærslan er bæði sérstök niðurfærsla vegna einstakra viðskiptakrafna og almenn niðurfærsla. Við mat á almennri niðurfærslu er byggt á sögulegri tapsreynslu, aldursgreiningu krafna og væntri þróun efnahagslífsins.

Félagið hefur sett sér reglur um lánsviðskipti, þar sem leitast er við að lágmarka áhættu þar sem horft er til fjárhagsstöðu, lánshæfismats og starfsemi einstakra viðskiptavina auk stöðu atvinnugreina stærstu viðskiptavina. Allir viðskiptavinir félagsins sem eru í lánaviðskiptum eru með lánamörk á viðskiptareikningi sem þeir geta ekki farið yfir. Í árslok er engin niðurfærsla færð.

Mögulegt tap vegna lánsáhættu

Mesta mögulega tap félagsins vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem var eftirfarandi í árslok:

	Skýringar	2023	2022
Viðskiptakröfur og kröfur á tengda aðila	19, 30	847.388	1.069.140
Aðrar skammtímakröfur	20	109.948	62.842
Handbært fé		277.714	287.295
		<u>1.235.050</u>	<u>1.419.277</u>

Virðisrýrnun

Aldursgreining viðskiptakrafna og niðurfærsla á reikningsskiladegi voru eftirfarandi:

	Nafnverð	Virðisrýrnun	Bókfært verð
Árið 2023			
Ógjaldfallnar kröfur	471.378	0	471.378
	<u>471.378</u>	<u>0</u>	<u>471.378</u>

Lausafjárahætta

Lausafjárahætta er hættan á því að félagið geti ekki staðið við fjárhagsskuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Félagið stýrir lausafé með það að markmiði að það hafi alltaf nægt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum eftir því sem þær gjaldfalla, hvort sem er undir venjulegum og óvenjulegum kringumstæðum, án þess að verða fyrir óásættanlegu tapi og forðast að skaða orðspor félagsins.

Skýringar

26. Áhættustýring: frh.:

Lausafjárstaða félagsins var sterk í árslok 2023 og stjórnendur hennar telja að félagið sé í góðri stöðu til að mæta skuldbindingum sínum þegar þær falla á gjalddaga.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjárskulda, þar með taldar væntanlegar vaxtagreiðslur greinast þannig:

	Bókfært virði	Samtals	Innan árs	Eftir 1 - 3 ár	Eftir 3 - 5 ár	Eftir meira en 5 ár
Árslok 2023						
Skuldir við tengd félög	309.673	309.673	309.673	0	0	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir .	695.435	695.435	695.435	0	0	0
	<u>1.005.108</u>	<u>1.005.108</u>	<u>1.005.108</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Leiguskuldbindingar	6.358.172	6.358.172	353.389	640.020	570.734	4.794.030
Árslok 2022						
Skuldir við tengd félög	1.129.216	1.129.216	1.129.216	0	0	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir .	996.878	996.878	996.878	0	0	0
	<u>2.126.094</u>	<u>2.126.094</u>	<u>2.126.094</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Leiguskuldbindingar	6.439.944	6.439.944	375.024	723.567	567.006	4.774.347

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar í markaðsverði erlendra gjaldmiðla og vaxta hafi áhrif á afkomu félagsins eða virði fjármálagerna. Markmið með stýringu markaðsáhattu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður. Markaðsáhætta félagsins samanstendur af verðáhættu, gengisáhættu og vaxtaáhættu.

(i) Verðáhætta

Veigamikil markaðsáhætta félagsins er verðáhætta vegna breytinga á heimsmarkaðsverði á olíu en heimsmarkaðsverð hefur undanfarin ár verið afar sveiflukennt. Mismunur á innkaups og söluverði getur haft bein áhrif á framlegð félagsins. Þá getur hátt verð á olíu í einhverjum tilfellum dregið úr eftirspurn og þannig haft áhrif á afkomu félagsins. Félagið heldur ekki eldsneytisbirgðir heldur er eldsneyti keypt af birgja félagsins jafnóðum og það er selt.

(ii) Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er fólgin í því að félagið verði fyrir neikvæðum áhrifum af vaxtabreytingum.

Flokkun fjármálagerna

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í tiltekna flokka. Flokkun fjáreigna og fjárskulda hefur áhrif á það hvernig fjármálagerningar eru metnir eftir upphaflega skráningu í bókhald. Þeir flokkar sem fjáreignir og fjárskuldir félagsins tilheyra og matsgrundvöllur þeirra er sem hér segir:

- Lán og kröfur eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.
- Aðrar fjárskuldir eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Skýringar

26. Áhættustýring, frh.:

Eftirfarandi tafla sýnir flokkun fjáreigna og fjárskulda félagsins eftir bókfærðu verði.

	Afskrifað kostnaðarverð	Aðrar fjárskuldir	Bókfært verð
2023			
Viðskiptakröfur og kröfur á tengda aðila	847.388	0	847.388
Aðrar kröfur	109.948	0	109.948
Handbært fé	277.714	0	277.714
Eignir samtals	1.235.050	0	1.235.050
Tekjuskattsskuldbinding	0	431.206	431.206
Leiguskuldbindingar	0	6.792.385	6.792.385
Viðskiptaskuldir	0	372.772	372.772
Aðrar skammtímaskuldir	0	632.336	632.336
Skuldir samtals	0	8.228.699	8.228.699
	Afskrifað kostnaðarverð	Aðrar fjárskuldir	Bókfært verð
2022			
Viðskiptakröfur og kröfur á tengda aðila	1.069.140	0	1.069.140
Aðrar kröfur	62.842	0	62.842
Handbært fé	287.295	0	287.295
Eignir samtals	1.419.277	0	1.419.277
Tekjuskattsskuldbinding	0	24.985	24.985
Leiguskuldbindingar	0	6.739.944	6.739.944
Viðskiptaskuldir	0	630.925	630.925
Aðrar skammtímaskuldir	0	1.495.169	1.495.169
Skuldir samtals	0	8.891.023	8.891.023

Mat á gangvirði

Viðskiptakröfur og skammtímakröfur eru ekki núvirtar því óverulegur munur er á gangvirði þeirra annars vegar og bókfærðu verði hins vegar. Skammtímaskuldir eru ekki núvirtar því óverulegur munur er á gangvirði þeirra annars vegar og bókfærðu hins vegar.

27. Rekstrarleigusamningar

Leigutekjur

Félagið leigir út húsnæði til ýmissa aðila. Sumir leigusamninganna hafa ótilgreindan leigutíma en leigutími annarra samninga er frá 4-5 ára. Leigutekjur á árinu 2023 námu 354,5 millj. kr. (2022: 254,8 millj. kr.). Flestir leigusamninganna eru verðtryggðir. Skuldbinding leigutaka með ótilgreindan leigutíma er aðeins reiknuð sem nemur einu ári. Ónúvirt skuldbinding leigutaka greinist þannig:

	2023	2022
Innan árs	308.309	259.980
Eftir 1-5 ár	700.458	517.887
Eftir meira en 5 ár	1.929.657	125.179
Samtals	2.938.424	903.046

Skýringar

28. Vaxtaberandi skuldir

Þessi skýring veitir upplýsingar um samningsbundin lánskjör af lántökum félagsins, sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði. Skýring um áhættustýringu (skýring 26) inniheldur frekari upplýsingar um vaxtaáhættu, gjaldmiðlagengisáhættu og lausafjánhættu.

Breyting vaxtaberandi skulda greinist þannig:

	2023	2022
Staða vaxtaberandi skulda 1.1.	2.793.966	0
Lántaka á árinu	1.120.529	3.018.966
Afborganir vaxtaberandi lána	(334.963)	(225.000)
Staða vaxtaberandi skulda 31.12.	3.579.532	2.793.966

Langtímaskuldir

Vaxtaberandi langtímaskuldir með næsta árs afborgunum	3.579.532	2.793.966
Næsta árs afborgun	(434.213)	(300.000)
Vaxtaberandi langtímaskuldir samtals	3.145.319	2.493.966

		2023		2022	
	Lokagjald dagar	Meðalvextir	Bókfært verð	Meðalvextir	Bókfært verð
Vaxtaberandi skuldir í Íslenskum krónum ...	2028	12,6%	3.579.532	9,1%	2.796.966

Afborganir langtímaskulda greinast þannig á næstu ár:

	2023	2022
2024/2023	434.213	300.000
2025/2024	442.467	300.000
2026/2025	451.829	300.000
2027/2026	1.737.443	1.593.966
2028/2027	513.580	0
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	3.579.532	2.493.966

Samkvæmt lánasamningum skuldbindur félagið sig til þess að hlíta ákveðnum fjárhagslegum skilyrðum.

Næsta árs afborganir leiguskuldbindinga sbr. skýringu 24	(337.115)	(375.024)
Næsta árs afborganir langtímalána	(434.213)	(300.000)
Samtals næsta árs afborganir	(771.328)	(675.024)

29. Veðsetningar

Til tryggingar skuldum hefur Orkan skrifað undir veðsamninga við lánastofnun sem er með veð í fasteignum, tækjum, rekstrarfjármunum, birgðum, viðskiptakröfum og eignarhlutum í félögum.

Skýringar

30. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila:

Móðurfélag, dótturfélög, hlutdeildarfélag, stjórnarmenn og lykilstjórnendur auk félaga í meirihlutaeigu þessara aðila teljast vera tengdir aðilar félagsins. Skilyrði og skilmálar viðskiptanna voru sambærileg og við ótengda aðila.

Viðskipti við móður- og systurfélög	2023	2022
Keyptar vörur og þjónusta	18.459.022	18.441.490
Seldar vörur og þjónusta	56.954	9.305
Kröfur í lok ársins	4.777	575.929
Skuldir í lok ársins	236.789	1.069.648

Viðskipti við dótturfélög

Keyptar vörur og þjónusta	164.441	29.303
Seldar vörur og þjónusta	145.538	48.750
Kröfur í lok ársins	371.233	76.287
Skuldir í lok ársins	70.321	49.796

Viðskipti við hlutdeildarfélag

Keyptar vörur og þjónusta	28.931	16.199
Seldar vörur og þjónusta	0	68.299
Kröfur í lok ársins	0	8.587
Skuldir í lok ársins	2.563	9.772

31. Laun og hlunnindi stjórnar, forstjóra og framkvæmdastjóra

Þóknun vegna stjórnarsetu á árinu var 18,9 millj.kr. greidd til SKEL. Laun og hlunnindi forstjóra og framkvæmdastjórna (samtals: 3, að hluta til 4) voru 102,5 millj.kr. (99 millj.kr. 2022)

32. Kennitölur

Helstu kennitölur félagsins:

	2023	2022
Rekstur:		
Framlegð í hlutfalli af sölu	17,4%	14,7%
EBITDA / framlegð	66,5%	43,6%
EBIT / framlegð	39,2%	13,7%
Laun / framlegð	17,8%	25,2%
Rekstrarkostnaður / framlegð	48,5%	65,5%
Efnahagur:		
Veltufjárlutfall - veltufjármunir/skammtímaskuldir	0,55	0,53
Lausafjárlutfall - (veltufjármunir - birgðir) / skammtímaskuldir	0,55	0,44
Nettó vaxtaberandi skuldir / EBITDA	1,17	1,35
Eiginfjárlutfall - eigið fé / eignir samtals	32,4%	29,9%
Arðsemi eigin fjár (ársgrundvelli)	15,9%	1,9%
Innra virði hlutafjár	4,20	3,58

33. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Félagið hefur beitt reikningsskilaaðferðum sem lýst er í þessari skýringu með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum nema að annað sé tekið fram.

a. Grundvöllur félagsins

i) Dótturfélög

Dótturfélög eru þau félög þar sem félagið fer með yfirráð. Yfirráð grundvallast af því hvort fjárfestir hefur ákvörðunarvald yfir fjárfestingunni, ber áhættu eða hefur réttinn til að njóta breytilegs ávinnings vegna þátttöku í fjárfestingunni og getur með ákvörðunarvaldi haft áhrif á ávinning sinn af fjárfestingunni. Eignarhlutir í dótturfélögum eru færðir samkvæmt hlutdeildaraðferð (sjá skýr. 33.a. iii).

ii) Hlutdeildarfélag

Hlutdeildarfélag eru þau félög þar sem félagið hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar félagið ræður yfir 20% til 50% atkvæðaréttar, að meðtöldum hugsanlegum nýtanlegum atkvæðarétti, ef einhver er. Eignarhlutir í hlutdeildarfélagum eru færðir samkvæmt hlutdeildaraðferð (sjá skýr. 33.a. iii).

iii) Hlutdeildaraðferð

Hlutdeildaraðferð er reikningsskilaaðferð þar sem fjárfesting í dóttur- og hlutdeildarfélagum er upphaflega færð á kostnaðarverði og fjárhæðin síðan leiðrétt vegna breytingar á hlut félagsins í hreinum eignum dóttur- og hlutdeildarfélaga, eftir kaup. Hluttur félagsins í hagnaði eða tapi dóttur- og hlutdeildarfélaga er innifalinn í hagnaði eða tapi félagsins. Verði hlutdeild félagsins í tapi dóttur- eða hlutdeildarfélags meiri en bókfært verð viðkomandi félags er bókfærð verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema félagið hafi gengist í ábyrgðir fyrir dóttur- eða hlutdeildarfélagið eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður á rekstri dóttur- eða hlutdeildarfélagsins á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þess fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

b. Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðil félagsins á gengi viðskiptadags. Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á uppgjörsdegi. Gengismunur sem myndast vegna eigna og skulda er færður í yfirlit um heildarafkomu félagsins.

c. Tekjur

(i) Seldar vörur og þjónusta

Tekjur af sölu á vörum í venjulegri starfsemi eru metnar á gangvirði greiðslunnar sem er móttækin eða er innheimtanleg, að frádregnum afsláttum og endurgreiðslum. Tekjur eru færðar í rekstrarreikning þegar félagið hefur uppfyllt samningsskyldu sína sem er yfirleitt við afhendingu, líklegt er að endurgjaldið verði innheimt og unnt er að meta kostnað vegna sölunnar og möguleg skil á vörum á áreiðanlegar hátt. Greiðslufrestur er almennt 35 dagar nema í staðgreiðslu.

(ii) Aðrar rekstrartekjur

Meðal annarra rekstrartekna færast umboðslaun, hagnaður af sölu eigna, leigutekjur og aðrar tekjur. Aðrar tekjur eru færðar við afhendingu vöru eða þjónustu. Leigutekjur eru tekjufærðar línulega í rekstrarreikning á leigutímanum.

d. Gjöld

Kostnaðarverð seldra vara

Kostnaðarverð seldra vara samanstendur af innkaupsverði seldra birgða ásamt flutningskostnaði, vörugjöldum og tollum.

e. Framlög í iðgjaldatengda lífeyrissjóði

Félagið greiðir iðgjöld vegna starfsmanna sinna til sjálfstæðra iðgjaldatengdra lífeyrissjóða. Félagið ber enga ábyrgð á skuldbindingum sjóðanna. Iðgjöldin eru gjaldfærð í rekstrarreikningi meðal launa og launatengdra gjalda eftir því sem þau falla til.

33. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

f. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum af fjárfestingum, handbæru fé, arðstekjum og gengishagnaði af erlendum gjaldmiðlum. Vaxtatekjur eru færðar í rekstrarreikning eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum, bakfærslu núvirðingar skuldbindinga, gangvirðisbreytingum fjáreigna á gangvirði gegnum rekstrarreikning og gengistapi af erlendum gjaldmiðlum.

Hagnaði eða tapi vegna gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla er jafnað saman og fært annað hvort sem fjármunatekjur eða fjármagnsgjöld eftir því sem við á.

g. Tekjuskattur

Gjaldfærður tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur til greiðslu og frestaður tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann tengist liðum sem eru færðir beint á eigið fé eða meðal annarrar heildarafkomu í yfirliti um heildarafkomu.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörssdegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er færður með efnahagsskuldbindingaraðferðinni vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörssdegi. Skatteign og tekjuskattsskuldbindingu er jafnað saman ef til staðar er lagaleg heimild til að jafna tekjuskatt til greiðslu á móti skatteign og þær heyra undir sömu skattyfirvöld.

Skatteign er færð vegna yfirfæranlegs skattalegs taps, skattaívilnana og frádráttarbærra tímabundinna mismuna að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni sem unnt verður að nýta eignina á móti. Skatteignin er metin á hverjum uppgjörssdegi og lækkuð að því marki sem talið er líklegt að hún nýtist ekki.

h. Hagnaður á hlut

Í ársreikningnum er sýndur grunnhagnaður á hlut og þynntur hagnaður á hlut fyrir almenna hluti í félaginu. Grunnhagnaður á hlut er reiknaður sem hlutfall afkomu, sem ráðstafað er til almennra hluthafa í félaginu, og vegins meðalfjölda útistandandi almennra hluta á árinu.

i. Viðskiptavild

Viðskiptavild sem myndast við kaup á eignarhlutum í dóttur- og hlutdeildarfélögum svarar til mismunar á upphaflegu kaupverði eignarhlutans annars vegar og hlutdeild í hreinni eign félags á kaupdegi hins vegar. Viðskiptavild er færð á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri virðisrýrnun. Virðisrýrnunarpróf er framkvæmt að minnsta kosti árlega.

j. Rekstrarfjármunir

(i) Færsla og mat

Rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum og uppsafnaðri virðisrýrnun.

Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við kaupin. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna sem félagið byggir sjálft innifelur efniskostnað, launakostnað og annan beinan kostnað sem fellur til við að koma eigninni í notkun og eignfærðan fjármagnskostnað. Aðkeyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur hluti til að starfrækja viðkomandi búnað er færður til eignar sem hluti af kostnaðarverði búnaðar.

Þegar rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar meðal rekstrarfjármuna.

Hagnaður eða tap af sölu rekstrarfjármuna er ákvarðað með því að bera saman söluverð og bókfært verð eignarinnar og er jafnað saman og fært í rekstrarreikning meðal annarra tekna eða annars rekstrarkostnaðar.

33. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

(ii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Reglulegar viðgerðir og viðhald er fært til gjalda þegar kostnaður fellur til.

(iii) Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar af kostnaðarverði eignar að frádregnu niðurlagsverði. Verulegir einstakir hlutar einstakra eigna eru metnir og ef hlutinn hefur nýtingartíma sem er annar en eignin sjálf, þá er sá hluti afskrifaður sérstaklega.

Afskriftir eru færðar línulega í rekstrarreikning miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna. Land er ekki afskrifað.

Rekstrarfjármunir eru afskrifaðir frá þeim degi sem þeir eru uppsettir og tilbúnir til notkunar eða í tilviki eigna sem félagið byggir sjálf, frá þeim degi sem eignin er fullgerð og tilbúin til notkunar.

Áætlaður nýtingartími á árinu og samanburðarári greinist þannig:

Þjónustustöðvar og fasteignir	11 - 50 ár
Vélar, áhöld og tæki	4 - 13 ár

Afskriftaraðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á hverjum uppgjörsdegi og breytt ef það er viðeigandi.

k. Leigusamningar

Við upphaf samnings leggur félagið mat á það hvort samningur eða hluti hans feli í sér leigusamning. Samningur er leigusamningur að hluta eða heild ef hann felur í sér rétt til yfirráða tiltekinnar eignar á tilteknu tímabili í skiptum fyrir endurgjald. Við mat á því hvort leigusamningur felur í sér yfirráð tiltekinnar eignar notar félagið skilgreiningu leigusamnings í IFRS 16.

(i) Félagið sem leigutaki

Við upphaf eða breytingu á samningi sem felur í sér leiguhluta úthlutar félagið endurgjaldinu á sérhvern leiguhluta á grundvelli sjálfstæðs verðs hvers hlutar fyrir sig. Fyrir leigusamninga um fasteignir hefur félagið hins vegar kosið að aðgreina ekki leiguhluta frá öðrum hlutum samningsins og færir þá sem einn leigusamning.

Félagið færir leigueign og leiguskuld við upphaf leigusamnings. Leigueignin er upphaflega færð á kostnaðarverði, sem er upphafleg fjárhæð leiguskuldarinnar að teknu tilliti til leigugreiðslna sem hafa fallið til fyrir eða á upphafsdegi samningsins, beins kostnaðar við öflun leigueignarinnar og áætlaðs kostnaðar við að taka niður og fjarlægja eignina, eða til þess að færa eignina eða umhverfi hennar í samt horf að loknum leigusamningi, og að frádregnum leiguilvilnunum sem félagið hefur fengið.

Leigueignin er afskrifuð línulega frá upphafi til loka leigusamningsins, nema þegar eignarhald flyst yfir til félagsins í lok leigutímabilsins eða ef kostnaðarverð leigueignarinnar endurspeglar að félagið muni nýta sér kauprétt í lok leigutímabilsins. Í þeim tilfellum er leigueignin afskrifuð á nýtingartíma eignarinnar, sem er ávarðaður með sömu aðferð og notuð er fyrir aðra fastafjármuni félagsins. Jafnframt er virði leigueignar lækkað reglubundið um sem nemur virðisrýrnun hennar, ef einhver er, og leiðrétt vegna endurmats leiguskuldarinnar

Leiguskuld er upphaflega færð við núvirði ógreiddra leigugreiðslna á upphafsdegi leigusamningsins. Greiðslurnar eru núvirtar með því að nota innbyggða vexti leigusamningsins, séu þeir tiltækir, en annars notar félagið þá vexti sem hún fær af nýju lánsfé. Að jafnaði notar félagið vexti á nýju lánsfé til núvirðingar.

Félagið ákvarðar vexti af nýju lánsfé með því að sækja vaxtaupplýsingar vegna ólíkra fjármögnunarleiða og gerir tiltekna aðlaganir til að endurspegla skilmála leigusamningsins og eiginleika eignarinnar sem er leigð.

33. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

k. Leigusamningar, frh.:

Leigugreiðslur sem eru innfaldar í ákvörðun fjárhæðar leiguskuldar fela í sér eftirfarandi:

- Fastar greiðslur, þar með taldar leigugreiðslur sem eru samkvæmt eðli sínu fastar;
- Breytilegar leigugreiðslur tengdar vöxtum eða vísitölu, upphaflega áætlaðar miðað við vexti eða vísitölu á upphafsdegi;
- Fjárhæðir sem gert er ráð fyrir að þurfi að greiða samkvæmt hrakvirðistryggingu; og
- Kaupverð samkvæmt kaupréttarákvæði í leigusamningi þegar félagið telur nokkuð víst að hún muni nýta kaupréttinn, leigugreiðslur á valkvæðum framlengingartímabilum ef félagið er nokkuð viss um að hún muni nýta framlengingarheimildir og greiðslur vegna uppsagnar leigusamnings fyrir lok leigutímans, nema félagið sé nokkuð viss um að nýta ekki uppsagnarheimildir.

Leiguskuldin er færð á afskrifuðu kostnaðarverði með því að nota aðferð virkra vaxta. Hún er endurmetin þegar breyting verður á framtíðarleigugreiðslum vegna breytinga á vísitölu eða vöxtum, ef breyting verður á mati félagsins á fjárhæð sem hún væntir að verði greidd samkvæmt hrakvirðistryggingu, ef félagið breytir mati sínu á því hvort hún muni nýta kaupréttarákvæði, heimildir til framlengingar eða uppsagnar leigusamnings eða þegar breyting verður á fjárhæð leigugreiðslu sem er í eðli sínu föst.

Þegar leiguskuldin er endurmetin með þessum hætti er samsvarandi leiðrétting gerð á bókfærðu verði leigueignarinnar, eða leiðrétting færð í rekstrarreikning félagsins ef bókfært virði leigueignarinnar hefur verið fært niður í núll.

Leigueignir sem ekki uppfylla skilgreiningu á fjárfestingarfasteign eru færðar meðal rekstrarfjármuna í efnahagsreikningi en leiguskuldir meðal vaxtaberandi lána.

Skammtímaleigusamningar og leigusamningar um óverulegar eignir

Félagið kys að færa ekki leigueignir og leiguskuldir vegna leigusamninga um óverulegar eignir og skammtímaleigusamninga, þar á meðal um tölvubúnað. Félagið gjaldfærir leigugreiðslur vegna þessara leigusamninga línulega á leigutíma.

(ii) Félagið sem leigusali

Við upphaf eða breytingu á samningi sem inniheldur leigubátt skiptir félagið endurgjaldi samkvæmt samningnum niður á einstaka leigubætti samningsins á grundvelli hlutfallslegs sjálfstæðs verðs þeirra.

Þegar félagið er leigusali er ákvarðað við upphaf leigusamnings hvort um er að ræða fjármögnunarleigusamning eða rekstrarleigusamning.

Við flokkun leigusamnings leggur félagið heildstætt mat á það hvort leigusamningurinn flytji meginhluta áhættu og ávinnings sem tilheyrir eignarhaldi undirliggjandi eignar. Ef það er niðurstaðan þá er leigusamningurinn fjármögnunarleigusamningur, en ef ekki þá er hann rekstrarleigusamningur. Ákveðnir þættir eru hluti af þessu mati eins og til dæmis hvort leigusamningurinn nær yfir meginhluta hagræns endingartíma eignarinnar.

Þegar félagið tekur eign á leigu og leigir hana áfram færir hún hagsmuni sína samkvæmt upphaflegum leigusamningi annars vegar og framleigusamningi hins vegar. Félagið flokkar framleigusamning með vísan til leigueignarinnar sem leiðir af upphaflegum leigusamningi, en ekki með vísan til undirliggjandi eignar. Ef upphaflegur leigusamningur er skammtímaleigusamningur sem félagið fer með eftir undanþágunni sem gerð er grein fyrir hér að framan er framleigusamningurinn rekstrarleigusamningur.

Ef samningur felur í sér leigubátt og aðra óskylda þætti, þá beitir félagið IFRS 15 til þess að úthluta endurgjaldi á einstaka þætti samningsins.

33. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

(ii) Félagið sem leigusali, frh.:

Leigusamningar

Félagið beitir kröfum IFRS 9 um afskráningu og virðisrýrnun á hreinni eign leigusamninga. Þá fer félagið reglulega yfir áætlað ótryggt hrakvirði sem er notað til þess að reikna út heildarfjárfestingu félagsins í leigusamningnum

Félagið færir leigugreiðslur vegna rekstrarleigusamninga línulega yfir leigutímabilið meðal annarra tekna í rekstrarreikningi.

Að jafnaði áttu sambærilegar reikningsskilaaðferðir við um félagið sem leigusala á samanburðartímabilinu og eiga nú við samkvæmt IFRS 16, þó að því undanskildu að framleigusamningur sem félagið gerði á núverandi reikningsskilatímabili er flokkaður sem fjármögnunarleigusamningur.

I. Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða byggir á fyrst inn - fyrst út reglunni og innifelur kostnað sem fellur til við að afla birgðanna og koma þeim á þann stað og í það ástand sem þær eru í á uppgjörssdegi. Hreint söluvirði er áætlað söluverð í venjulegum viðskiptum að frádregnum áætluðum kostnaði við að selja vöruna.

m. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð í efnahagsreikninginn þegar félaginu ber lagaleg eða ætluð skylda vegna fyrri atburðar og líklegt er að kostnaður lendi á því við að gera upp skuldbindinguna. Skuldbinding er metin út frá væntu framtíðarfjárflæði, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta sem endurspeglar markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni. Bakfærsla núvirðingarinnar er færð sem fjármagnsgjöld.

n. Fjármálagerningar

(i) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Til fjármálagerninga sem ekki eru afleiðusamningar teljast viðskiptakröfur og aðrar kröfur, handbært fé, lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiðusamningar eru færðir á gagnvirði við upphaflega skráningu í bókhaldi. Þegar fjármálagerningar eru ekki metnir á gangvirði gegnum rekstrarreikning, er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald. Eftir upphaflega skráningu eru fjármálagerningar færðir með þeim hætti sem greinir hér eftir.

Fjáreignir færðar á afskrifuðu kostnaðarverði

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði eru fjáreignir með föstum eða ákvarðanlegum greiðslum sem ekki eru skráðar á virkum markaði. Slíkar eignir eru í upphafi færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru lán og kröfur færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun þegar við á. Lán og kröfur samanstanda af handbæru fé, verðbréfaeign, samningum, viðskiptakröfum og öðrum kröfum.

Handbært fé

Til handbærs fjár teljast sjóður og óbundnar bankinnistæður.

Aðrar fjárskuldir

Aðrar fjárskuldir eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Í skýringum 33.f. er gerð grein fyrir reikningsskilaaðferðum vegna fjármunatekna og fjármagnsgjalda.

33. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

(ii) Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar

Skuldabréf eru upphaflega bókfærð á þeim degi sem til þeirra er stofnað. Allar aðrar fjárskuldir eru upphaflega færðar á þeim viðskiptadegi þegar félagið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Félagið afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldagerningsins er lokið, þær eru felldar niður eða falla úr gildi.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og hrein fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar lagalegur réttur félagsins er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er annaðhvort að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda eða innleysa eignina og gera upp skuldina á sama tíma.

Félagið flokkar fjárskuldir aðrar en afleiðusamninga sem aðrar fjárskuldir. Slíkar skuldir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru þessar fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Til fjárskulda félagsins annarra en afleiðusamninga teljast lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

(iii) Hlutfé

Hlutfé er flokkað sem eigið fé. Beinn kostnaður við útgáfu almennra hluta er færður til lækkunar á eigin fé að frádregnum skattaáhrifum.

o. Virðisrýrnun

(i) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna sem ekki eru færðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning, þar með töldum eignarhlutum í hlutdeildarfélögum. Fjáreign telst hafa orðið fyrir virðisrýrnun ef hlutlægar vísbendingar eru til staðar um virðisrýrnun vegna eins eða fleiri atburða eftir upphaflega skráningu eignarinnar, sem leiða til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af eigninni verði lægra en áður var talið og hægt er að meta áhrif atburðarins með áreiðanlegum hætti.

Við mat á virðisrýrnun einstakra flokka fjáreigna styðst félagið við sögulega leitni á líkum um vanskil, tímasetningu endurheimtu og innleyst töp, með tilliti til mats stjórnenda og framtíðarhorfur á því hvort núverandi efnahags- og lánsaðstæður leiði til að tapið verði í raun hærra eða lægra en söguleg reynsla segir til um. Vegna fjárfestinga í eiginfjárgerningum er veruleg eða langvarandi lækkun gangvirðis niður fyrir kostnaðarverð metin sem hlutlæg vísbending um virðisrýrnun. Félagið telur lækkun vera verulega ef hún nær 20% og langvarandi ef hún nær yfir níu mánaða tímabil.

(ii) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna félagsins, að undanskildum birgðum og skatteign, er yfirfarið á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun þeirra. Sé einhver slík vísbending til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin. Virðisrýrnunarpróf vegna viðskiptavildar eru gerð að minnsta kosti árlega.

Eignum er skipt upp í minnstu fjárskapandi einingar sem hægt er prófa fyrir virðisrýrnun og eru óháðar öðrum eignum eða fjárskapandi einingum. Viðskiptavild sem myndast vegna sameiningar fyrirtækja er skipt á fjárskapandi einingar eða hóps fjárskapandi eininga sem vænta má að njóti góðs að samlegðaráhrifum.

Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi ef bókfært verð eigna eða fjárskapandi eininga er umfram endurheimtanlega fjárhæð.

33. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

(ii) Aðrar eignir, frh.:

Endurheimtanleg fjárhæð eigna eða fjárskapandi einingar er nýtingarvirði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er fundið með því að núvirða áætlað framtíðarsjóðstreymi. Við útreikninginn er miðað við afvöxtunarhlutfall fyrir skatta sem endurspeglar núgildandi mat markaðar á tímavirði peninga og þeirri sérstöku áhættu sem eignin felur í sér.

Virðisrýrnun er einungis bakfærð ef breyting hefur orðið á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnunin er einungis bakfærð að því marki að bókfært verð eignar sé ekki umfram það sem verið hefði ef engin virðisrýrnun hefði verið færð.

p. Starfspáttayfirlit

Starfspáttur er eining innan félagsins sem viðhefur starfsemi sem getur aflað tekna og stofnað til útgjalda, þ.m.t. tekjur og gjöld vegna viðskipta við aðrar rekstareiningar félagsins. Stjórnendur félagsins álíta hana einn starfspátt.

q. Nýir reikningsskilastaðar sem ekki hafa tekið gildi

Nokkrir nýir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar gilda um fjárhagsár sem hefjast eftir 1. janúar 2024 en er heimilt að beita fyrir gildistöku þeirra. Félagið hefur ekki tekið þá í notkun, en áhrif þeirra á ársreikning félagsins væru óveruleg.

Stjórnarháttayfirlýsing

1. Stjórnarhættir Orkunnar

Góðir stjórnarhættir eru að mati stjórnar og stjórnenda Orkunnar IS ehf. („Orkunnar“) undirstaða trausts og ábyrgðar stjórnunar en hvort um sig stuðlar að vandaðri ákvarðanatöku og góðum samskiptum milli hluthafa, stjórnar, starfsmanna og annarra hagaðila félagsins.

Stjórnarhættir Orkunnar eru í samræmi við lög og reglur sem gilda um starfsemi félagsins. Frá stofnun félagsins hefur stjórn og stjórnendur haft það að markmiði að stjórnarhættir félagsins skuli að endingu verða í samræmi við leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja gefnum út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland hf. og Samtökum atvinnulífsins.¹ Að svo stöddu vikur Orkan frá leiðbeiningunum hvað eftirfarandi atriði varðar:

- Hjá Orkunni er ekki starfandi tilnefningarnefnd, sbr. 1.4. gr. leiðbeininga.
- Hjá Orkunni eru ekki starfandi undirnefndir stjórnar, sbr. 5.3 og 5.4. gr. leiðbeininga.
- Stjórn félagsins er ekki skipuð óháðum stjórnarmönnum. Stjórnarmenn félagsins eru hvorki óháðir félaginu né stórum hluthöfum í skilningi 2.3 gr. leiðbeininga. Framangreint skýrist einkum af því að félagið er í fullri í eigu SKEL fjárfestingafélags hf. en jafnframt af því að Orkan er að klára sitt fyrsta ár í rekstri.
- Á vefsíðu félagsins er ekki að finna sérstakan hluta tileinkaðan góðum stjórnarháttum þar sem birtar eru upplýsingar samkvæmt 6.3.2. gr. leiðbeininga.
- Stjórnarháttayfirlýsing inniheldur ekki upplýsingar um helstu þætti í árangursmati stjórnar sem hefur ekki farið fram, sbr. 2.6. leiðbeininga.

Stjórn og stjórnendur Orkunnar hafa unnið markvisst að því að rýna og móta innri reglur félagsins með það að markmiði að þær séu í auknum mæli í samræmi við leiðbeiningar Viðskiptaráðs.

2. Innra eftirlit og áhættustjórnun

2.1. Innra eftirlit

Það er hlutverk stjórnar, forstjóra og framkvæmdastjórnar að hafa forystu um að móta stefnu, setja markmið og skilgreina áhættuviðmið félagsins, bæði til skemmri og lengri tíma, og jafnframt að koma á virku kerfi innra eftirlits. Í því felst m.a. að fyrirkomulag innra eftirlits skuli vera formlegt og skjalfest og að virkni þess skuli sannreynd reglulega. Markmið með innra eftirliti er að tryggja með sem bestum hætti skilvirkni í starfseminni, áreiðanlegar upplýsingar og hlítir við lög og reglur.

Ekki er starfandi innri endurskoðandi hjá félaginu en ytri endurskoðendur eru kjörnir til eins árs í senn á aðalfundi. Ársreikningur félagsins er endurskoðaður í samræmi við alþjóðlega endurskoðunar staðla. Stjórn fær árlega í hendur sérstaka endurskoðunarskýrslu frá endurskoðendum með helstu athugasemdum er snúa að innra eftirliti.

2.2. Áhættustjórnun

Orkan stendur frammi fyrir ýmis konar áhættum sem tengjast starfsemi félagsins og stafa af daglegum rekstri. Markmið Orkunnar er að ekkert mengunartjón verði vegna reksturs félagsins og hefur vegna þessa sett skýra verkferla og viðbragðsáætlanir sem ætlað er að draga úr umfangi umhverfistjóna ef óhapp á sér stað. Starfsemin er einnig útsett fyrir lausafjórðhættu, vaxtaáhættu og markaðsáhættu.

Stjórn Orkunnar setur áhættustefnu félagsins og ber forstjóri Orkunnar ábyrgð á innleiðingu áhættustefnu Orkunnar og áhættustýringu í daglegum rekstri félagsins og svarar fyrir gagnsemi og virkni áhættustýringar gagnvart stjórn.

¹ <https://leidbeiningar.is/leidbeiningar>

Framkvæmdastjórnar Orkunnar bera ábyrgð á innleiðingu áhættustefnu, greiningu á áhættu og áhættustýringu á þeim sviðum sem undir þá heyra.

3. Stjórn og framkvæmdastjórn Orkunnar

3.1. Stjórn Orkunnar

Stjórn Orkunnar fer með æðsta vald í málefnum félagsins á milli hluthafafunda og ber meginábyrgð á rekstri þess. Stjórn félagsins hefur sett sér starfsreglur þar sem fjallað er um verkaskiptingu stjórnar og samskipti stjórnar, stjórnarformanns og framkvæmdastjóra.

Í stjórn Orkunnar eru þau Ásgeir Helgi Reykþjörð Gylfason, stjórnarformaður, Guðrún Nielsen og Magnús Ingi Einarsson. Í stjórn Orkunnar sitja því tveir karlar og ein kona. Félagið uppfyllir því ákvæði laga um kynjahlutföll stjórnar í einkahlutafélögum. Öll hafa þau reynslu af stjórnarstörfum og rekstri félaga.

3.1.1. Fundir og fundargerðir stjórnarfunda

Fundargerðir stjórnar eru í samræmi við leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja. Í hverri fundargerð er bókuð yfirlýsing fundarmanna um hæfi stjórnar og forstjóra til umræðu og afgreiðslu mála sem eru á dagskrá fundarins. Í þeim tilvikum sem hagsmunatengsl stjórnarmanns kunna að vera til staðar vegna dagskrárliðar vikur stjórnarmaður af fundi og fær viðkomandi stjórnarmaður ekki aðgang að gögnum málsins fyrr en eftir atvikum þegar því tiltekna máli er lokið, samkvæmt nánari ákvörðun stjórnar.

Stjórn var ákvörðunarbær á öllum fundum ársins. Orkan fundaði 10 sinnum á tímabilinu 23.3.2023 – 28.2.2024. Full mæting var á alla fundi félagsins.

3.2. Framkvæmdastjórn

Forstjóri og framkvæmdastjórn bera ábyrgð gagnvart stjórn á daglegum rekstri félagsins í samræmi við stefnu og ákvarðanir hluthafa og stjórnar. Hlutverk, ábyrgð og umboð forstjóra er nánar skilgreint í starfslýsingu sem forstjóri og stjórn samþykktu í desember 2021.

Framkvæmdastjórn Orkunnar er sem hér segir:

Auður Danielsdóttir: Fædd árið 1969. Auður var ráðin forstjóri Orkunnar IS ehf. í júlí 2022. Sem forstjóri heyrir hún beint undir stjórn og ber ábyrgð á rekstri félagsins gagnvart henni, þ.m.t. reikningsskilum, færslu bókhalds, samskipti við banka, afla nýrra viðskiptasambanda og viðhalda þeim sem eru fyrir, þróa vöru- og þjónustuframboð félagsins, þar sem áhersla er á vöxt þess, auk alls annars sem varðar starfsemi félagsins. Auður er með Cand.Oecon próf í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands, lauk námi í starfsmannastjórnun frá Háskóla Íslands og AMP stjórnendanámi frá IESE í Barcelona.

Sigurður Vífill Ingimarsson: Fæddur árið 1977. Vífill var ráðinn framkvæmdastjóri rekstrarsviðs Orkunnar í árslok 2021. Undir rekstrarsviði heyrir allar þjónustustöðvar Orkunnar, allar verslanir Orkunnar, samskipti við samstarfsfélaga Orkunnar um allt land ásamt umsjón með framkvæmda og viðhaldsdeild. Vífill hefur viðtæka reynslu af smásölumarkaði. Vífill hefur lokið grunn í verslunarstjórnun frá HR.

Inga Hrund Arnardóttir: Fædd árið 1979. Inga Hrund var ráðin fjármálastjóri Orkunnar IS ehf. í nóvember 2022. Í starfi sínu ber hún ábyrgð á gerð reikningsskila, mánaðar- og ársfjórðungsuppgjöra, áætlanagerðar, fjárstýringu, daglegum rekstri og stjórnun fjármálasviðs. Inga Hrund útskrifaðist með Cand.oecon-próf í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands.

Guðmundur Ingi Þorsteinsson: Fæddur árið 1980. Guðmundur Ingi var ráðinn framkvæmdastjóri sölu og þróunar hjá Orkunni IS í október 2023 eftir að hafa starfað sem forstöðumaður þróunar hjá Orkunni frá september 2022. Í starfi sínu ber hann ábyrgð á sölu- og þróunarmálum, rafmagni og upplýsingatæknimálum ásamt daglegum rekstri þessara eininga. Guðmundur Ingi útskrifaðist með M.Sc. gráðu í framleiðsluverkfræði frá KTH, í Svíþjóð árið 2005.

4. Stefna um fjölbreytileika

Stefnu Orkunnar um fjölbreytileika er lýst í jafnréttis- og starfsmannastefnu félagsins. Tilgangur stefnunnar er m.a. sá að stuðla að því að hlutur kynjanna verði eins jafn og unnt er í stjórnunar- og áhrifastöðum, auk þess sem stefnan miðar að jöfnum réttindum og sömu tækifærum einstaklinga í starfi. Þá er viðar í stjórnarháttum Orkunnar tekið á málaflokknum en í samþykktum félagsins er m.a. kveðið á um að tryggja beri að hlutfall hvors kyns í stjórn félagsins sé ekki lægra en 40%, í samræmi við lög um kynjakvóta í stjórnun.

Að mati félagsins leiðir fjölbreytileiki í hæfni og sjónarmiðum stjórnenda og starfsmanna til betri skilnings á félaginu og málefnum þess. Hann gerir stjórnendum og starfsmönnum betur kleift að skora á hólmi viðteknar skoðanir og ákvarðanir og auðveldar hugmyndum um nýjungar að fá þann meðbyr sem nauðsynlegur kann að vera. Fjölbreytileikinn eykur jafnframt yfirsýn stjórnenda og styður þannig farsæla stjórnun félagsins.

Auglýsingar um störf hjá félaginu eru ekki kynjamiðaðar og við ráðningar skal er litið til kynjahlutfalla. Starfstengdar ákvarðanir eru byggðar á viðeigandi hæfni, verðleikum, frammistöðu og öðrum starfstengdum þáttum. Félagið sættir sig ekki við mismunun. Það er jafnframt hlutverk starfsmanna að bera virðingu fyrir hverjum og einum, sem og ólíkum sjónarmiðum og að skilja það verðmæti sem fólgið er í fjölbreytileikanum.

5. Úrskurðir og dómar tengdir Orkunni

Orkan hefur ekki átt aðild að neinum dóms- eða stjórnsýslumálum frá því að félagið var stofnað.

Þannig samþykkt af stjórn Orkunnar IS ehf.
20. mars 2024

Ófjárhagslegar upplýsingar

Orkan IS ehf. ("félagið") er íslenskt einkahlutafélag með lögheimili á Íslandi. Skráð heimilisfang er Fells múli 28, Reykjavík. Félagið er dótturfélag SKEL fjárfestingafélags hf. Megintilgangur félagsins er verslun með eldsneyti, olíur, rafmagn og annan skyldan varning, svo og hverskonar viðskipti með aðrar vörur í smásölu. Dótturfélög Orkunnar eru Löður bílþvottastöðvar og Heimkaup. Orkan var stofnuð þann 1. desember 2021 þegar tók Orkan yfir hluta af starfsemi Skeljungs hf.

Orkan er fjölkufélag sem býður einstaklingum og fyrirtækjum í staðgreiðslu upp á alla fimm orkugjafana, bensín, diesel, vetni, metan og nú rafmagn. Okkar markmið er að veita ökutækjum/viðskiptavinum þjónustu með einföldum hætti með það að leiðarljósi að bjóða viðskiptavinum upp á bestu þjónustupplifun á sjálfsafgreiðslustöðvum. Við viljum vera jákvætt afl í samfélaginu, taka þátt í orkutengdri nýsköpun og skapa ný og spennandi tækifæri í heimabyggð.

Orkan leitast við að flétta saman efnahags-, samfélags- og umhverfismál við almenna starfshætti félagsins.

Helstu áskoranir sem Orkan stendur frammi fyrir er hörð samkeppni og hávaxtaumhverfi. Orkan stefnir að því að verða fyrsta val á markaði og að skila arðbærum rekstri. Orkan var hástökkvari Íslensku ánægjuvogarinnar fyrir árið 2023.

Orkan er með áherslu á að nýta orkuna til góðra verka í auknu samstarfi við aðra. Með orkuklinum gerum við viðskiptavinum okkar kleift að styrkja góð málefni á borð við Bleiku slaufuna og að kolefnisjafna aksturinn í gegnum Votlendissjóð. Einnig hefur Orkan lagt áherslu á að nýta betur lóðir Orkunnar fyrir endurvinnslu- og flokkunartunnur í samstarfi við Terra.

Félagið leggur ríka áherslu á að sýna samfélagslega ábyrgð í verki. Orkan er styrktaraðili innan íþróttahreyfingarinnar og má þar helst nefna Orkumótið í Vestmannaeyjum í samstarfi við ÍBV. Mótið var haldið í 40. sinn 2023 en einnig er Orkan styrktaraðili hjá liðum meistara flokks. Meðal annarra styrkja ber helst að nefna að Orkan styrkti tvær ungar stúlkur í Rally Cross en þar eru konur í minnihluta.

Framtíðarsýn

Framtíðarsýn okkar er að vera fyrsta val á markaði. Við vinnum markvisst að því að einfalda líf viðskiptavina á umhverfisvænan og þjónustumiðaðan hátt. Við leggjum upp með gott samstarf við ólík vörumerki. Einnig viljum við vera eftirsóttur vinnustaður og leggjum áherslu á jöfn tækifæri alls starfsfólks okkar.

Stefna og viðskiptalíkan Orkunnar

Orkan rak 72 sjálfsafgreiðslustöðvar í lok árs 2023 sem bjóða upp á fjölbreytilega orkugjafa fyrir farartæki. Stefnumótandi áherslur Orkunnar eru að vera ávallt fyrsta val á markaði fyrir starfsfólk og viðskiptavini en við teljum að ánægðir starfsmenn séu forsenda ánægðra viðskiptavina.

Hlutverk Orkunnar er að einfalda líf viðskiptavina á ferðinni. Við notum gagnadrifna sókn til þess að skilgreina þarfir þeirra og nýtum lóðir okkar til þess að leysa nútímalegar þarfir. Mikilvægt er fyrir okkur að geta boðið upp á hentugar staðsetningar og gott aðgengi. Hjá Orkunni eru sex afsláttarlausar stöðvar, þar sem viðskiptavinum býðst lægsta eldsneytisverðið í öllum landshlutum og ákveðnum hlutum höfuðborgarsvæðisins. Á hverjum einasta degi eiga um 16 þúsund viðskiptavinir viðskipti við Orkuna.

Mikilvæg sjálfbærnimálefni

Tilskipun um sjálfbærniupplýsingagjöf stórra og/eða skráðra fyrirtækja (CSRD) kemur í stað núverandi krafna í lögum um ársreikninga um ófjárhagslega upplýsingagjöf (grein 66.d). Tilskipuninni fylgir nýr staðall (European Sustainability Reporting Standards (ESRS)) sem byggir á tveimur almennum viðmiðum og 10 viðmiðum um umhverfis-, félagslega þætti og stjórnarhætti (UFS). Kröfur ESRS eru ítarlegar og munu fyrirtæki þurfa að útlista hvernig viðskiptamódel og stefna þeirra samræmast sjálfbærniþætti og loftslagsmarkmiðum stjórnvalda. Krafa er um að fyrirtæki framkvæmi tvöfalda mikilvægisgreiningu og ákvað Orkan að ráðast í slíka á árinu þrátt fyrir að ekki sé komið að innleiðingu laganna.

Tvöföld mikilvægisgreining hefur tvær viddir: áhrifamikilvægi og fjárhagslegt mikilvægi. Áhrif á sjálfbærniþætti geta verið fjárhagsleg málefni frá stofnun eða orðið fjárhagslega mikilvæg þegar þau skipta máli fyrir fjárfesta, þar á meðal vegna núverandi eða líklegra áhrifa þeirra á sjóðstreymi, þróun, frammistöðu og stöðu til skamms, meðallangs og lengri tíma. Mikilvægisgreiningin var unnin á vinnustofum með stjórnendum Orkunnar og var mikilvægum þáttum hennar forgangsraðað.

Ófjárhagslegar upplýsingar frh.

Orkan skilgreindi hagsmunaaðila sína sem þá einstaklinga, hópa eða lögaðila sem verða fyrir áhrifum af starfsemi og geta haft áhrif á starfsemi félagsins. Mikilvægt er að félagið viti væntingar innri og ytri hagsmunaaðila. Orkan hefur uppfært hagaðilagreiningu og kortlagt samskipti sem félagið á við sína hagsmunaaðila.

Ytri hagsmunaaðilar eru viðskiptavinir, umsjónaraðilar, leigutakar, birgjar, samstarfsaðilar, fjölmiðlar, eftirlitsaðilar. Innri hagsmunaaðilar eru eigendur, stjórn, starfsfólk Orkunnar og tengd félög. Orkan hefur greint áhrif hagsmunaaðila á starfsemi félagsins. Samskipti við hagaðila eru Orkunni afar dýrmæt og lögð er áhersla á að hlusta á sjónarmið þeirra og skoðanir á stefnu og starfsemi félagsins.

Orkan greindi jafnframt hjá sér innri og ytri áhrif m.a. möguleg áhrif vegna loftslagsbreytinga. Loftslagsáhrifin eru margs konar til dæmis ný lög og reglugerðir, skattar og almenningssálit sem ekki er jákvætt í garð jarðefnaeldsneytis. Félagið ætlar að minnka loftslagsáhrif sín með því að auka vægi endurnýjanlegra orkugjafa í fjárfestingum og vöruframboði.

Samhliða þeim umhverfisbreytingum sem eiga sér stað vegna hnattvæðingar hlýnunar þá eiga sér einnig stað miklar samfélags- og tæknibreytingar. Sífelld meiri áhersla er lögð á græna orkugjafa og hefur orðið mikil þróun í rafmagnsbílum og þeim fjölgað mikið undanfarin ár. Veðurfar og áhrif loftslagsbreytinga geta haft áhrif á staðsetningar Orkunnar.

Þeir þættir sem taldir eru hafa tvöfalt mikilvægi hjá Orkunni eru fjárhagslegur styrkur, ímynd vörumerkis, öryggis- og gæðamál, ánægðir viðskiptavinir, starfsánægja, orkuskiptin og umhverfisvæn nýsköpun. Að lokinni greiningunni voru tekin viðtöl við nokkra hagaðila Orkunnar um niðurstöðurnar og tekið tillit til þeirra athugasemda í lokaútgáfunni.

Samfélag og umhverfi

Orkan vinnur stöðugt að því að draga úr umhverfisáhrifum sem rekstur félagsins kann að hafa í för með sér. Meðal annars með því að fylgjast með þróun og nýjungum í umhverfismálum og innleiða inn í reksturinn. Félagið hlítir lagalegum kröfum og reglugerðum er varða umhverfismál og gengur oft lengra. Orkan hefur einsett sér að vera í fararbroddi fyrirtækja á sviði umhverfismála hér á landi og hefur sett sér umhverfisstefnu. Félagið fylgist vel með tækniþróun í umhverfismálum og hefur frumkvæði að endurbótum á starfsháttum sem leiði til betri umhverfisverndar. Félagið viðhefur stöðugar úrbætur og leggur áherslu á að auka aðgengi að umbúðarlausum lausnum og framboð á umhverfisvænum vörum, þ.m.t. endurnýjanlegum orkugjöfum. Vegna starfsemi fyrirtækisins er órjúfanleg tenging milli öryggismála og umhverfismála.

Í lok ársins 2023 vann Orkan að mótun sjálfbærnistefnu og siðareglna sem samþykktar voru í janúar 2024. Stefnan er aðgengileg á heimasíðu Orkunnar. Markmið stefnunnar er að skilgreina megináherslur Orkunnar um sjálfbærni og siðferðisleg viðmið til leiðbeiningar fyrir starfsfólk Orkunnar og aðra sem starfa eða koma fram undir merkjum félagsins. Stefnan byggir á lögum og reglum sem gilda um starfsemi félagsins sem og leiðbeiningum um stjórnhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland hf. og Samtökum atvinnulífsins.

Nýjar siðareglur eru órjúfanlegur hluti sjálfbærnistefnunnar. Markmið siðareglna félagsins er að vera öðrum köflum stefnunnar til fyllingar og tryggja að starfsemi félagsins sé stunduð af heilindum og að orðspor félagsins og hagaðila þess sé í heiðri haft. Orkan hefur skýra stefnu um að vinna gegn hvers konar spillingu og tekur hvorki við né greiðir mútur.

Orkan hefur um nokkurt skeið lagt áherslu á að vinna eftir heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna. Félagið hefur valið þrjú heimsmarkmið sem forgangsmarkmið til áherslu og framtíðar. Fyrir valinu urðu markmið 7 um sjálfbæra orku, markmið 5 um jafnrétti kynjanna og markmið 3 um heilsu og vellíðan. Orkan hefur auk þess áhrif á fjölda annarra markmiða sem einnig er litið til. Hafin er innleiðing á forgangsmarkmiðum félagsins.

Í áherslum Orkunnar til jákvæðra áhrifa er lögð áhersla á að umbreyta neikvæðum áhifum í jákvæð áhrif með því að bæta efnahag, umhverfisþætti, stjórnhætti og félagslega þætti í allri starfsemi Orkunnar.

Markmið 7 - sjálfbær orka: Stefna félagsins er að auka áherslu á sjálfbæra orkugjafa en stefnt er að því að fjölga rafhleðslustöðvum um land allt með góðu aðgengi fyrir alla. Áformað er að fjölga hraðhleðslustöðvum Orkunnar um 150% á árinu.

Markmið 5 - Jafnrétti kynjanna: Orkan mismunar ekki í launum vegna kyns, komið er fram við allt starfsfólk af virðingu. Hæfni og frammistaða ræður för, ekki kyn, þjóðerni eða annað. Markmið Orkunnar í þessum flokki er meðal annars að viðhalda jafnlaunavottun og greiða sömu laun fyrir sömu vinnu.

Ófjárhagslegar upplýsingar frh.

Markmið 3 - Heilsa og vellíðan: Orkan er með heilsustefnu sem stuðlar að heilbrigðara líferni fyrir alla starfsmenn, líkamlega og andlega. Orkan mun bjóða upp á reglulegar heilsufarsmælingar, bólusetningar og fræðslu um líkamlega og andlega heilsu fyrir starfsmenn.

Orkan vinnur á kerfisbundinn hátt að málum sem snerta sjálfbærni. Félagið stefnir stöðugt að bættum árangri á þessu sviði meðal annars með að bjóða viðskiptavinum sínum umhverfisvæna valkosti með það að leiðarljósi að takmarka eins og unnt væri neikvætt fótspor félagsins. Nánar er fjallað um ófjárhagslegar upplýsingar í samfélagsskýrslu Orkunnar sem mun birtast á www.orkan.is

Mannauður

Miklar breytingar urðu á árinu 2023 í starfsemi Orkunnar þegar hluti starfseminna færðist yfir til Heimkaupa. Í kjölfar uppskiptingar á félaginu hafa ýmsar áherslur breyst, þá helst hvað varðar mannauðinn. Í lok ársins 2023 voru 26 starfsfólk hjá Orkunni. Kynjahlutfall var 51% konur samanborið við 49% karlar og 50% stjórnenda eru konur. Meðalaldur starfsfólks var 46 ár.

Við viljum skapa skemmtilegt og hvetjandi starfsumhverfi í opnu rými. Áhersla er lögð á að efla þekkingu og færni starfsfólks með fræðslukerfinu Learncove með það að markmiði að gefa öllum jöfn tækifæri til að bæta við sig þekkingu. Mannauðs- og jafnréttisstefna Orkunnar er aðgengileg öllum á vef Orkunnar og viljum við vera í fremstu röð hvað varðar réttindi starfsfólks, öryggi og starfsumhverfi.

Orkan leggur mikla áherslu á að starfsfólki líði vel á vinnustað og hefur mótað mannauðs- og jafnréttisstefnu þar sem fjallað er um starfsánægju, fræðslu, heilsufar og fjölbreytileika. Orkan vill vera eftirsóttur vinnustaður fyrir hæfasta starfsfólkið hverju sinni. Mannauður fyrirtækisins, orkuboltarnir, eru lykillinn að árangri og velgengni. Hjá Orkunni er starfsfólk metið á eigin forsendum og á starfsfólk jafna möguleika til starfa og starfsþróunar.

Markmið stefnunnar er jafnframt að tryggja jöfn tækifæri starfsfólks og er hún jafnframt leiðarljós um starfshætti sem stuðla að jafnrétti. Þá er það einnig markmiðið að útrýma kynbundinni mismunun, sé hún til staðar. Virk jafnréttisstefna stuðlar að betri nýtingu á hæfileikum og þekkingu starfsfólks. Skipulagið er flatt og boðleiðir stuttar hjá félaginu.

Vinnustaðagreiningar eru haldnar að lágmarki einu sinni á ári og unnið úr þeim. Starfsánægja er mæld innanhúss og tekur Orkan þátt í könnunum VR um fyrirtæki ársins auk þess að taka þátt í verkefninu Jafnvægisvog FKA.

Mannréttindamál

Hjá Orkunni er lögð áhersla á virðingu og mannréttindi og höfum því til stuðnings sett okkur samfélagsábyrgðarstefnu, jafnréttisstefnu, starfsmannastefnu, umhverfisstefnu og öryggisstefnu. Mannréttindi eru skilgreind sem réttindi allra einstaklinga óháð staðbundnum kringumstæðum eða persónueinkennum. Mannréttindi eiga við alla menningarhópa, hugmyndafræði og trúarbrögð. Mannréttindi fela í sér virðingu fyrir öðrum og fyrir sjálfum sér. Mannréttindi eru réttindi sem okkur eru nauðsynleg til að lifa sem manneskjur. Orkan leggur áherslu á jöfn tækifæri allra starfsmanna félagsins. Samvinna og samskipti við stéttarfélög eru ávallt virt.

Áreiðanleikakönnunarferli

Hjá Orkunni er lögð áhersla á góða ferla og stöðugar umbætur um upplýsingaöryggi og áreiðanleika upplýsinga. Upplýsingum er safnað saman úr kerfum Orkunnar.

Stjórnarhættir

SKEL fjárfestingafélag hf. var eini hluthafi Orkunnar í árslok líkt og í ársbyrjun. Félagið er skráð á markað. Eigandinn leggur áherslu á að þróa ný tækifæri með langtímaverðmæltasköpun að leiðarljósi. Stjórn og stjórnendur Orkunnar hafa góða stjórnarhætti að leiðarljósi og leitast félagið við að fylgja Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja útgefið af Viðskiptaráði Íslands, NASDAQ OMX Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Í stjórn Orkunnar eru tveir karlar og ein kona. Ásgeir Helgi Reyk fjörð Gylfason er formaður stjórnar og eru meðstjórnendur Guðrún Nielsen og Magnús Ingi Einarsson.

Ófjárhagslegar upplýsingar frh.

Orkan samkvæmt flokkunarreglugerðinni

Orkan fellur undir Flokkunarreglugerð ESB (e. EU Taxonomy) sem er mikilvægur hluti af sjálfbærnireglugerðum Evrópusambandsins, sem settar voru á fót sem hluti af Green Deal sáttmála sambandsins árið 2019. Reglugerðin tók gildi á Íslandi 1. júní 2023 en íslenskum fyrirtækjum sem flokkast sem stór fyrirtæki samkvæmt ársreikningalögum ber að greina árlega frá því hversu stórt hlutfall af veltu þeirra, fjárfestingaútgjöldum og rekstrarútgjöldum falla undir flokkunarkerfið og uppfyllir tæknilegu matsviðmið reglugerðarinnar. Atvinnustarfsemi er umhverfissjálfbær í skilningi flokkunarreglugerðarinnar þegar hún samræmist ferns konar viðmiðum.

Í fyrsta lagi þarf hún að styðja verulega við eitt eða fleiri af sex sérstaklega skilgreindum umhverfismarkmiðum:

- Mildun loftslagsbreytinga
- Aðlögun að loftslagsbreytingum
- Sjálfbærri nýtingu og verndun vatns og sjávarauðlinda
- Umbreytingu í hringrásarhagkerfi
- Mengunarvörnum og eftirliti með mengun
- Verndun og endurheimt líffræðilegrar fjölbreytni og vistkerfa

Í öðru lagi þarf hún að innihalda verulegt framlag til a.m.k. eins af umhverfismarkmiðunum. Í þriðja lagi er skilyrði um að starfsemin skaði ekki verulega neitt af öðrum markmiðum

Í fjórða lagi að lágmarksverndarráðstöfunum sé fullnægt ((e. Minimum safeguards) sem fela í sér kröfur um lágmarksmannréttindi í starfseminni (líka virðisdeðjunni) og góða stjórnarhætti.) Orkan hefur farið yfir þau tæknilegu viðmið sem gilda fyrir starfsgreinina Orku og mátað sig við atvinnustarfsemi í flokki Flutnings og dreifingu á raforku. Í þeim flokki er starfsemi sem gerir annarri starfsemi kleift að stuðla að umhverfismarkmiðum, í samræmi við i-lið 1. mgr. 10. gr. reglugerðar (ESB) 2020/852, þegar hún er í samræmi við tæknilegu matsviðmiðin sem sett eru fram í þessum þætti um verulegt framlag til mildunar loftslagsbreytinga. Þegar málið var skoðað ofan í kjölinn þá er ekki er talið að Orkan mæti að öllu leyti þeim tæknilegu viðmiðum sem gilda um starfsemina á þessari stundu. Orkan þarf að greina ítarlegar efnislega loftslagsáhættu og fjárhagsleg áhrif. Einnig er verk að vinna hvað varðar úrgangsstjórnun sem tryggir hámarksendurnotkun eða endurvinnslu við lok vistferilsins. Við gerum okkur grein fyrir mikilvægi þess að vinna í þessum málaflokki og erum á fullri ferð í fjárfestum í hraðhleðslustöðvum sem við horfum til þess að vera umhverfisvænar fjárfestingar. Vert er að nefna að um 70% af fjárfestingum félagsins eru vegna orkuskipta.

Samkvæmt 18 gr. Flokkunarreglugerðarinnar skulu fyrirtæki einnig greina frá og upplýsa hvort og hvernig starfsemin uppfylli lágmarksverndarráðstafanir flokkunarreglugerðarinnar hvað varðar mannréttindi, spillingu og mútur, skattamál og samkeppnismál. Orkan hefur svarað spurningalista um lágmarksverndarráðstafanir og telur sig uppfylla þau viðmið sem þar koma fram að flestu leyti.

	Lágmarksverndarráðstafandir	Hliting Orkunnar
Mannréttindi	Lágmarksverndarráðstafanir krefjast þess að félög beri virðingu fyrir mannréttindum og réttindum starfsfólks og fylgi reglum um góða viðskiptahætti sem byggja á leiðbeiningum OECD og SP. Lágmarksverndarráðstafanirnar tryggja að starfsemi eða fjárfesting sem sögð er „í samræmi við flokkunarkerfið“ brjóti ekki í bága við félagsleg viðmið eða skaði fólk.	Samfélagsleg ábyrgð, mannréttindi, umhverfismál og sjálfbærni eru lykilatriði í stefnu Orkunnar. Við leggjum áherslu á fagmennsku, heiðarleika og sanngirni í viðskiptum og förum að þeim lögum og reglum og almennum viðmiðum um siðferði í viðskiptum og gerum kröfu um það sama af þeim sem Orkan skiptir við.

Ófjárhagslegar upplýsingar frh.

Spilling og mútur	Lágmarksverndarráðstafanir sem mælt er með til þess að skilyrði um aðlögun séu uppfyllt eru að félagið hafi þróað og innleitt siðareglur, verklag eða ráðstafanir sem koma í veg fyrir og greina mútur hjá félaginu. Með því er verið að færa ábyrgð á hlífni til fyrirtækjanna.	Í samfélagsstefnu og siðareglum Orkunnar kemur fram að félagið stundar viðskipti af heiðarleika og einsetur sér að fara að lögum, reglum og almennum viðmiðum um siðferði í viðskiptum og fylgja þeim reglum sem fyrirtækið setur á hverjum tíma.
Skattar	Í leiðbeiningum OECD um skattamál kemur fram að fyrirtæki ættu að vera í samræmi við bæði ákvæði og anda skattalaga og reglugerða í því landi sem þau starfa.	Stefna Orkunnar í skattamálum lýtur að verklagi félagsins vegna eftirlits og framkvæmd skattamála. Markmiðið með skattastefnu félagsins er að formfesta vinnulag til greiningar, mats og stýringar og þar með að takmarka skattaáhættu eins og kostur er.
Samkeppnismál	Félög verða að haga starfsemi sinni í samræmi við samkeppnislög og reglugerðir sem gilda í viðkomandi löndum. Félög verða að stuðla að aukinni árvekni starfsmanna um mikilvægi fylgni og jafnframt þjálfu lykilstjórnendum í málum er varða samkeppni.	Orkan starfar á einstaklingsmarkaði og stundar heiðarlega viðskiptahætti, þar á meðal hvað varðar samkeppni. Við seljum öllum í staðgreiðsluviðskipum og leggjum áherslu á fagmennsku, heiðarleika og sanngirni í viðskiptum og förum að lögum og reglum og almennum viðmiðum um siðferði í viðskiptum og gerum kröfu um það sama af þeim sem Orkan skiptir við. Orkan er í virku verðeftirliti gagnvart samkeppnisaðilum og skilaboðin um heiðarlega viðskiptahætti eru skýr.

Nánar er fjallað um ófjárhagslegar upplýsingar í sjálfbærnisýrslu Orkunnar sem birt er á www.orkan.is.

Ófjárhagslegar upplýsingar frh.

EU Taxonomy

Orka - Uppbygging og rekstur á hleðslustöðvum	Aðlögun að loftslagsbreytingum				Veldur ekki verulegu tjóni				
	Tekjur 2023	Hlutfall tekna	Hlutfall rekstrark.	Hlutfall fjárfestinga	Sjálfbær notkun og verndun vatns- og sjávarauðlinda	Hringrásar-hagkerfið	Mengun	Líffræðileg fjölbreytni og vistkerfi	Lágmarksverndar-ráðstafanir
1. Uppbygging og rekstur á hleðslustöðvum fyrir rafknúin ökutæki og stuðningur við raforkugrunnvirki fyrir rafvæðingu flutninga. Uppbygging/uppsetning og rekstur á búnaði og grunnvirki þar sem meginmarkmiðið er að auka framleiðslu eða notkun á endurnýjanlegri raforku bæði með fyrirvara um að farið sé að tæknilegum matsviðmiðum sk. þættinum um flutninga. Starfsemin uppfyllir þó ekki tæknileg matsviðmið sk. þættinum um flutninga.		Óverulegt	Óverulegt	70%	Á ekki við.	Ending rafbúnaðar, brunaviðvörunarkerfi, ljósakerfi, rafkerfi er almennt 12-15 ár. Það er töluverður kostnaður að farga en búnaðurinn er stundum sendur úr landi.	Á ekki við	Vinna vegna þessa þáttar í samræmi við Viðbæti D og tilheyrandi reglugerðir hefur ekki verið framkvæmd.	Já farið yfir það í sérstakrifi töflu í sjálfbærniskýrslu.
2. Starfsemi sem flokkunarreglugerðin nær ekki til				30%					
Samtals				100%					

ORKAN IS

Fellsmúla 28
108 Reykjavík
ICELAND

orkan@orkan.is

Undirritunarsíða

Ársreikningur Orkunnar 2023
Ásgeir Helgi Reykjörð Gylfason

Ársreikningur Orkunnar 2023
Guðrún Nielsen

Ársreikningur Orkunnar 2023
Magnús Ingi Einarsson

Ársreikningur Orkunnar 2023
Auður Daníelsdóttir

Ársreikningur Orkunnar 2023
Matthías Þór Óskarsson

Ársreikningur Orkunnar 2023
Sigríður Soffía Sigurðardóttir